FRAGMENT

JÄMTE ANDRA DIKTER

AF LOTTEN VON KRÆEAER ------------- STOCKHOLM WAHLSTRÖM & WIDSTRAND

DET KONSTNÄRLIGA OMSLAGET AF D. LJUNGDAHL STOCKHOLM IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI A. B., 1902

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör Harvard Library, har scannats av Google Books. Den anpassades för Projekt Runeberg i augusti 2013 av Bert H.

I.Fragment.

. . . Till det Hela lockar hvart fragment.

C. D. af Wirsén.

Ur flydda tiders grus vi gå att samla så mången stod, så månget pergament och söka åter bygga upp det gamla och passa hop de skingrade fragment.

Men ack! så uti marmor som i prent blef allt för ofta blott vår trägna möda ett tomt försök att väcka upp de döda.

Ty bort med tidens sand dess guld har runnit, det ädla fynd blott rum åt gissning ger, i bleknad skrift ett viktigt ord här svunnit, och där en torso blir en gåta mer.

Af forntidsverk, som glömskan myllat ner, blott ett fragment, med idel frågor paradt, i arf åt eftervärldens barn blef sparadt.Ja, ett fragment blott, o hvad är väl annat i lifvet allt, allt här på jordens rund?

Blir icke städse än som förr besannadt, fastän med ljuset anden slöt förbund, att längst på djupet ser han ingen grund, att upp i höjden blott hans blickar tränga fram till de töcken, som all forskning stänga?

Fragment blott, ja fragment! Nämn mig ett snille,

om än så prisadt, än så sekelstort,

en genius, som, hur högt än nå han ville,

ej såg fragment blott bli, hvad bäst han gjort,

som ej, om än han idel lof här sport,

blott prof oss gaf på hvad den gömt, hans degel,

blott styckverk, om också med skaparpregel.

Och säg, när blef för dig ditt hjärtas saga väl något annat än blott ett fragment?

När skönjdes annat än konturer svaga väl af det drömland, din förväntan spänt och dit du ögat än bland dimmor vändt?

Vek från din skönsta stig ej snart all fägring? När blef dig lyckan annat än en hägring?Är lifvets strid då icke värd att fresta, bli endast spillror all vår vinst till slut? Får verket ej i mästarns själ befästa den tron, att under

lefnadens minut han skall det till fulländning forma ut? Är idealet endast drömmars gyckel, är tom fåfänglighet all visdoms nyckel?

O nej! I stjärnevakter invid polen, om högre ordning vittnar er mystér, du klara diadem kring morgonsolen, om större segrar du oss budskap bär, då mot en evig värld oss se du lär! — Må blick för tingens slutmål än oss fela, hvart grand dock ingår i det stora Hela.

Och till hvar ädel sträfvan här i tiden, om än så bristfull, än sä arm, så svag, från ärekronan i den sista striden en himmelsk stråle hinna skall en dag, när redan brustit här vårt hjärtas slag ...

Så blir förklarad ock det ringas sändning som än ett tillskott till Guds verks fulländning.Så inga ädla drömmar vilse foro.

Om ock ej verket mästarn prisa kan, hvad mer, blott trogna händer redo voro, blott hjärtats maning hvarje stund var sann, blott lifvets ursprungsord därinne brann — hvad mer, då till fullkomlighetens tempel hör minsta styckverk, bär det kärleks stämpel!Homo sum.

Jag en människa är — en gång sade en vis, och intet mänskligt mig främmande är.

Ibland gyllene ord, evigt värda vårt pris, likt en dyrbar skatt på det ordet jag bär; hvar dag i mitt lif jag däraf något lär.

Det ordet mig blifvit liksom en vän — så har det varit, så är det än.

Jag en människa är — Hur af glädje vår kind

vid den tanken värmes i ungdomens vårl

Den befruktar vår värld som en himmelens vind,

och fram ur dess djup en lifsström går;

den är ett orakel, en hvar förstår,

som vinka har sett med segerfröjd

något ädelt mål, någon lagerkrönt höjd.Jag en människa är — Hvilket gudaord!. . . Hvad låter så ana vårt hjärtas bön, när bland blommors vimmel vid lifvets bord den mogna drufvan lockar skön!

Att älska och älskas — all kärleks lön — huru smälta ej då dessa känslor ihop som i ett evigt invigningsdop!

Jag en människa är — Det finns rosentagg, det finns giftig orm i paradislund, bland fullgod metall finns det värdelös slagg, af is täcks i köld det lekande sund, och stormar det finns och lönliga grund, ja, det finns skeppsbrott och armod och nöd och öknar och dimmor och natt och död.. .

Jag en människa är — Ja, hvart ljust ideal jag likt solskyn sett fly öfver töcknig hed, och oskuld och tro likt tomma skal, jag sett i stoftet trampas ned.

Och ära jag sett, där fram jag skred, och dygd ligga fallna från skyhögt slott, ligga fläckade, höljda af nesa och brott.Jag en människa är — Ack, förbinda hvart sår jag ville med öm och kärleksfull hand, från bleknande kinder torka hvar tår, från fjättrad fånge lösa hvart band ... och huld t peka hän mot befrielsens strand.

Jag ville fylla med innerlig tröst

hvart klagande hjärta, hvart suckande bröst.

Jag en människa är — blott ett jordens barn

med himmelsk längtan i grumlad håg,

en slumpens lekboll, ett maktlöst flarn

på tidsoceanens omätliga våg,

som djärft vill hejda orkanernas tåg —

hur arm, hur ringa, i natthöljdt grus

en lysmask, som trånar till solens ljus!

Jag en människa är — men när var mig likväl det mänskligas hela innebörd klar?

En aning mig säger djupt i min själ, att en människa aldrig i sanning jag var, att bland irrande bröder inom sig bar blott han, som Maria vid korset begret, den äkta prägeln af mänsklighet.Jag en människa är — Dock nej, icke jag, blott en till det namnet har helig rätt, och dröjer min blick vid hans rena drag, när den väg han trampat jag ödmjukt beträdt och förkrosselsens tårar mitt öga vätt, då varmt jag känner, att dana mig kan till en sann människa han, blott han.”Infet är nytt under solen!"

Intet är nytt under solen» — suckar på herskarestolen vishetens böjda gestalt.

Mörk är hans ords profetia: »Döden blott kan oss befria, allt är fåfänglighet, allt!»

Framtid, fast svag, dock din ljusning skänker hvar morgon dess tjusning — nytt hvarje dag föds vårt hopp.

Lifvet, hvad döden än bringar, Fenixglänsande svingar ständigt ur askan sig opp.Ny är hvar forskningens seger, ny hvar förtröstan jag äger, frihetens, kärlekens — ny; gamla blott mörkret och nöden, synden och sorgen och döden, allt, som för ljuset vill fly.

Om också roten till tingen ensam beröres af ingen växlii^ens bjudande lag, kronan allt mer dock förgrenas, safven förädlas och renas, blomman får ökadt behag.

Allt kan af tiden ej härjas, skörd af din flit skall dock bergas, mänsklighet, trots all din brist!

Där det finns brinnande ifver, oemotståndligt den drifver världsträdet högre till sist.Upp då, med jublande tunga städse att helsa det unga, våren, dess lif och dess lust; upp att mot stormarne strida och att på hafven, de vida, styra mot främmande kust!

Framåt — i höjden det ljuder, framåt befallande bjuder nornornas heliga lag.

Verdandi hejdar ej spolen — nytt är allt lif under solen, nytt för hvar gryende dag.xH^uldröd glänste i fädernas Valhall Bredablicks höjd likt solens rund, väldiga reste sig Trudvagns murar, kopparmörka, ur klippfast grund.

Vigrid, som vida likt hafvet sig sträckte, eggande .dådlust hos kämparne väckte.

Men liksom månen ur skogrika dalar under den tindrande stjärnepäll — Alfhem sig höjde mot himlaloftet liljebekrönt i sommarens kväll, kallade världen till mildare fröjder, ädlare täflingar, lekar och slöjder.Gåfvor till Frö i tidernas morgon fägnande vaner samlade dit, sköna Åsynjor vid glimmande slända ofta där öfvade fridsäll flit.

Allt, som behag åt härden beredde, ytterst från Alfhem anorna ledde. —

Klart denna bild ur fädernas saga än jag i minnets spegel ser, än som i barndomens ljufvaste drömmar ungdomligt fager den mot mig ler.

Valhall var dömdt att i Ragnarök svinna, Alfhem förgängelsen kunde ej hinna.

Ännu i Norden Alfhem, det ljusa, skimrar för blicken från forntidens värld, ännu till fredlig idrott oss manar vänligt ett sken från dess varma härd, allt hvad af lycka oss framtiden målar ännu med glans från dess himmel strålar.I, som åt ljuset vigt eder sträfvan, sluten, o, sluten er syskonkrets, verken som Vanernas milda makter, till dess ett Alfhem å nyo oss redts! Veten, mot fall blott de tempel vi trygga som våra dygder från grunden bygga.

iiiHygiea.

Hvad Sanning är i andens värld, är du uti naturen, närd invid samma kärlekshärd, vid samma hjärta buren, med lika oskuldsfullt behag och lika rent ett sinnelag.

Från skyhög fur på fjällets höjd till dalens liljor blida, hvarhelst du nalkas, ungdomsfröjd och morgonglans sig sprida; hvarhelst du träder, växer opp förökadt mod, förnyadt hopp.

2. — FragmentHur enkel är den ej och klar, den visdom du förkunnar, hur svalkande, hur underbar hvar droppe ur dess brunnar!

Den kraft, du i din balsam göt, ur lifvets egen källa flöt.

O stig till våra hyddor ner

att där allt kvalm förjaga,

och lär oss, dårar, mer och mer

ditt bud till ledning taga;

lös upp med huld och säker hand

hvart fåviskhetens snäfva band!

Som våren efter vinternatt,

o kom, d.u ljusa, höga, och frambesvärj den lyckoskatt, sig dolde för vårt öga; liksom din syster, Sanning, blif ledstjärnan för vårt framtidslif! $Från ett Observatorium till ett annat.

I refraktorn nyss jag skådat månens bleka lavafält, och med undran och med bäfvan jag den frågan till mig ställt:

Var det jordens framtidsöde, som där röjdes för min syn, hade jag sett mänsklighetens mausoleum där i skyn?

Ned för trappan, utför kullen, tyngd af spörsmål, bort jag gick.

Själfva morgonsolens skimmer tycktes färglöst för min blick.

Och jag tänkte: o hur litet dock ett mänskoöga ser!

Hvad är jorden, hvad är lifvet? —

Blott en sagodröm, ej mer! ...Stanna! Hör! Hvad surr från häcken, vid hvars rand jag skrider fram!

Det är skolbarn, som ha lofstund under sorglöst stoj och glam.

Se, palatslikt för mitt öga höjer sig i sommarljus läroverket, dit de ila med en vårflods ystra brus.

Kinder purpras, blickar stråla, stråla utaf mod och hopp.

Och jag drifves gladt att följa mina unga vänners tropp.

Och så snart lektionen börjar, svar och frågor likt en ström rycka mig, själf än ej fullärd, bort från mången dådlös dröm.

Högre än de klara stjärnors här en rymd jag blickar mot, högre än dödsöknens skymning, som skall hölja världars klot.

Och den allmaktshand där ofvan, som har lifvets gnista tändt, aldrig än så med sin värma mot min kind jag närmad känt.Hvad förstelnadt är och slocknadt ingen rätt till lifvet har: likt ett »varde ljus» här klingar hvarje sanning, hög och klar. Vårdagsfläktar kring mig susa, oskuldslycka mot mig ler, och i hjärtats fjärrglas ljusa framtidsbilder tjust jag ser.Ädelt Vin.

Jag såg en gång en nejd, så underskön, med marmorslott på ljusa höjders krön, och mellan dem en lummig blomsterdal, med vinlöfsrankor smyckad, ljuf och sval.

Det var i drufvoskördens gyllne tid; så smekande en fläkt drog fram, så blid, och solskensstrimmor med sitt regnbågssken titttut där lekte mellan blad och gren.

Från vinets refvor, sammanknutna lätt, de mogna drufvoklasar hängde tätt och väckte i hvart sinne lefnadslust

med sin fördolda skatt af eldig mustDet var i skördetid — hvad ungdomsfröjd, hvad stoj i skuggrik däld, på solig höjd, hvad eko af de ungas muntra sång ... liksom ett lekverk allt här gick sin gång.

Jag, nordbo, stod där som en hänryckt gäst vid en arkadisk Dionysos-fest.

Hvar ynglings blick var idel eld och glöd och hvarje flickas kind en ros så röd.

Vinguden själf med blomstervirad staf, mig tycktes, sina order skaran gaf; och korg på korg, till brädden fylld alltjämt, där fördes samman under glädtigt skämt.

När i sitt kall så skördens folk jag såg, en allvarstanke väcktes i min håg:

Hvad kraf dock än långt fjärran rankors tält för att ett färdigt vin må fram bli ställdt...Hvad omsorg för all fägnad, hon beskär, den vackra drufvan dock af oss begär, hvad outtröttlig vård i åratal från vinpress och till gnistrande pokal!

Hvart jäsningsämne måste brusa ut, all bottensats, allt onjutbart ta slut, förr än lik solen blixtrar hvar atom med ljuflig smak, med eterfin arom!

Men ... gäller ej i lifvet samma lag för hvarje odlingsvärf af högre slag, skall i en vinpress ej ock på sitt sätt bli luttradt småningom allt sant och rätt?

Hvar fruktbar tanke, som oss gaf sin gärd, när var ej mödosam dess tysta färd?

Hur månget eldprof får den ej bestå för att en gång sin segers slutmål nå!Hur månget bidans år, förr än den blir oss alla till ett rikt lifselixir, med en arom, en doft som liljans fin, förklarad äkta drufva, ädelt vin!De första snöflingorna.

Trädgård och lund

sköna ännu i sin höstskrud där stå;

vikar och sund

glimma så vänt under dimslöjor blå. Astern slår ut, och pånyttfödd i solen vinkar från ängen violen.

Svalorna satt

tåget i gång till en varmare zon; drillande gladt

klingar i dalen dock lärkornas ton hoppfullt, som skulle från våren de bära hälsningar, trofasta, kära.Ack, men i skyn

gömmer sig solen med ens som förskräckt; himmelens bryn

snart är af hotande stormmoln betäckt.

Allt blir så ödsligt, och isande vinden susar i björken och linden.

Se då, o se:

lätta små flingor där flyga omkring. Häck och allé

pudra de hvita* i hvirflande ring, silfver de utströ på svartnade stenar, silfver på mossiga grenar.

Snabbare blir,

se, deras luftiga, yrande dans; snart i ett skir,

tindrande stilla som stjärnornas glans, ända till toppen af granen och furen hölja de hela naturen.Stegen i snön

smälta ihop — ej finns spår af dem kvar. Där nyss så grön

vinkande stråt inåt skogsdungen bar, manshöga drifvor ett dödsläger bäddat — inte ett grässtrå är räddadt.

Vintern är här —

ack han förglömmer sig aldrig helt visst! Fjärran och när

nejden sitt hägrande färgspel har mist, sommarens skönhet är nu blott ett minne: vintern, den långa, är inne!

Tröst det dock ger,

att minsta sparf har sitt skyddande bo — hvad vill du mer,

hjärta, till stöd för din bäfvande tro? Genom de glesnade kronornas galler solstrålen klarast ju faller.

$Min genius.

Ensamhet, du tysta, stilla, ofta sorg i fröjd du bytt, ofta jag från flärd och villa till ditt hulda sköte flytt.

* I den väna ungdomsvåren

var ditt lugn mig redan kärt, och med mödorna och åren jag allt mer dig älska lärt.

Som en stackars jagad dufva till den täta, trygga skog, jag till dig, du trogna, ljufva, mången gång min tillflykt tog.

Och när kinder jag såg blossa midt i festens middagsstund, smög jag till din ljung, din mossa från den bullersamma rund.O hvad syner sagosköna, då du räckte mig din hand under granar dunkelgröna, invid säfomkransad strand.

Och hur log hvar smultronrefva, där jag hän till dig mig stal att i drömmar fritt få sväfva, gäst i »bergakungens» sall

Och när med sin rosenstängel kärleksguden mig berört, hur har du ej likt en ängel huldrikt till din frid mig fört:

o hur sällt till dig att hviska, att till dig med frågor gå, som blott du och vårens siska, du och sommarns ros förstå!

Än jag minns, hur genom rutan vänligt du såg till mig in, när vid mollackord från lutan tårar vällde i mitt sinn, när likt hafvets dystra vatten smärtans våg mig närmre skred och blott du, blott du och natten, kom att bringa tröst och fred.På min feberheta tinning lade du din hand så sval: jag fick åter min besinning, dämpadt var min andes kval.

I det stilla du mig lärde på det godas seger tro, och försakelsen fick värde som en grund för hjärtats ro.

Svårlöst gåta du mig tydde, mildrande de bittra rön, tills en morgon åter grydde ljus, förhoppningsfull och skön. Och jag fann, att lifvets lycka gror på mödans tegar blott, att blott den hon älskar smycka, som har pliktens bana gått.

Dig mitt varma tack jag ägnar, trogna vän i nöd och strid. Dagens jubel mig ej fägnar som din stillhet, som din frid.

När mot kvällens stund du höljer dig i skymningsslöjans flor, vet jag, hvad den slöjan döljer och hvad ofvan dunklet bor.Röster kära, röster ömma hör jag nämna då mitt namn, tröttadt hufvud får jag gömma e åter ljuft i älskad famn.

Och jag känner, o, jag känner, att de band, som tro och hopp knutit mellan hjärtevänner, ej af döden lösas opp.

Ensam, ensam!...Ja, men sägen, stöddes ej i pröfningsdar, stöddes ej vid skiljevägen af en ängel dock enhvarr Ett är visst: vill modet svikta, jag en vän mig nära vet, i hvars famn jag allt får bikta — det är du, o Ensamhet!Två sommaridyller.

i. God afton!

>e, bortom kullen bergas strålkransad sommarsol!

I purpur skogen färgas, allt doftar af viol, och från det djupblå höga, där nyss en svala sam, mildt som ett barnaöga en stjärna blickar fram.

»God afton!» — ljufligt klingar

i dalen trastens ton, när dimman sina vingar mjukt breder öfver mon.

»God afton!» — suckar vinden vid insjöns spegelvik,

»God afton!» — hviskar linden, en bröllopstärna lik.

• Fragment.O ja, »God afton!» svara inom mitt eget bröst så många ekon klara, så mången hemlig röst.

God afton, drömmar, drömda en gång i solig vår, att gömda bli, ej glömda, så länge hjärtat slår!. ..

God afton, stilla tankar från helig anings land, där hoppet'fäller ankar vid palmbeskuggad strand; mitt ödes farkost styren dit genom lifvets brus, till dess mig lyser fyren af evighetens ljus!

c'J&SBSiD2. God morgon!

Det ljusnar i öster, och skuggorna fly vid vaknande röster i dal och i sky; och vågorna glittra kring stranden igen, och lärkorna kvittra:

»God morgon, min vän!t

Omhvärfd på balkongen af blommor och blad, jag lyssnar till sången från trädens arkad.

»God morgon!* jag svarar, du härliga vår, hvars skimmer förklarar af vintern hvart spår!God morgon, du ljusa, du glimrande vik, du dal med din kjusa på blommor så rik, du bergsklint, af friska små lafvar nu täckt, god morgon, hvar siska, ur slummer nyss väckt 1

Vid kvarnen, se hjulet begynner sin sväng, och öppnadt är skjulet vid fiskarens äng.

På åkern har plogen re’n börjat sin gång, och långt bort i skogen hörs vallkullans sång.

»God morgon!» det klingar från fjällarnas topp, och lyft som.på vingar jag högt stämmer opp: »Från barnaljuf hvila

i modershuld natt nu skynda, nu ila till mödorna gladt!»§åf)bubblorna.

ffiP&ed ert skiftande ljus i det höga, där I stigen, bubblor, mot skyn, som åt lekande barn ock mitt öga

I beredt mången sagosyn.

Öfver dunkel cypress och lager, då I lämnen terrassens krön, en bild I målen, så fager med er regnbågsglans, så skön!

Ja, en bild lik den strålande hägring af lycka i ungdomens dar: en sky — och borta dess fägring, en åska — och tårar blott kvar*,en bild, lik de stjärnor, som dikten

i Edens vårar blott ser, tills mödorna komma och plikten och förtrollningen är icke mer.

Dock älskar jag er, där I blänken en stund ofvan töcken och grus, dock älskar jag er, där I skänken åt barnasinnet ert ljus.

För mig eder yta speglar

den glans, som mest gläder mitt sinn,

den tåreglans, som beseglar

en kärlek, hvars dag nyss bröt in.

Må klokhet och själfviskhet bygga sig väldiga borgar och slott och hopa där skatter så trygga och se’n tycka allt annat smått.Åt bubblorna, se, där de vandra under himlen, jag ger dock mitt val, och brista de — blåser jag andra af skummet i glädjens pokal!åommarnatf.

sommarnatt så tyst, så stilla. Vind och vågor gått till ro, svalan blundar i sitt bo.

Granarna som torn sig höja, svepta i en mystisk slöja, och oändlig för min syn vidgas vikens spegelbryn.

Här och där en stjärna skickar ned i djupet klara blickar, då och då ett silfradt rö dallrar på den mörkblå sjö.Bergets topp i skyn sig gömmer, vänlig däld i skymning drömmer, och med doft af kaprifol blandas doft af ängsviol.

Unga känslor ännu vaka, och mot lifvets vår tillbaka jag i minnet ser — ser dig nalkas på min rosenstig.

Hvad vet natten ej berätta!... Skymtar jag ej där den stätta, där du sträckte mig din famn, där du hviskade mitt namn?

O, ännu jag minns den kvällen, ser de kära hviloställen, ser din blick — som, ack, så väl visste läsa i min själl...Det är natt kring park och villa, sommarnatt så tyst, så stilla. Vind och vågor gått till ro, svalan blundar i sitt bo.

Stjärnströdd himmel hög sig hvälfver, men af vemod lutan skälfver, då dess sträng jag sakta slår, där jag på balkongen står.j$S>äg, har du märkt vid öppna fönsterkarmar,

när utanför en yster barnflock larmar

och lärkan spelar sina visor gladt,

att, är du än försänkt i vemodsnatt,

mot vårlig himmel sträckas dina armar

från kulen graf, som gömt din bästa skatt?

Och har du märkt, när du en vän begråter, som slöt dig till sitt hjärta åter, åter, hur i din sorg likväl en ljusning röjs, hur blid en strand ur töckenhafvet höjs, om helig plikt du aldrig skymmas låter och viljans stål af ödets slag ej böjs!Ja, har du märkt, när den, som bland de kära dig kärast var, gått bort, hur dock helt nära han står dig än, hur klart du ser hans bild, om tanken, att en liten tid blott skild från dig han är, får frukt i kärlek bära och ej en dag i håglös sorg blir spilld?

•FMoln.

j8§> olen bort är skymd, hennes glans är släckt, hela himlens rymd är af moln betäckt,

moln så midnattssvarta, moln så tunga, att ej lundens trast ens vågar sjunga.

Blygrå töckenmur,

där en blixt flög ut

under våldsam skur,

remnar dock till slut —

och vid skogens rand re’n ler en strimma,

där likt sälla öar guldmoln simma.Sorgemoln, som stängt

lifvets himlabryn,

sorgedok, som hängt

för min inre syn,

så jag äfven ofta sett omsider

vika bort från hoppets hesperider.

Och en vänlig röst,

som mig hugnad ger,

hviskar i mitt bröst,

när ett moln jag ser:

intet vi kanhända skönt mer funne,

om med ens hvart moln från himlen svunne.Böljeslag.

Jag såg, hur vind mot bölja stred,

och snart hvar bränning skyhögt stänkte.

Där fanns ej ro, där fanns ej rast, våg följde våg med ängslig hast, till dess i djupet de sig sänkte.

Alltjämt en ny framåt dock sköt,

sin korta segerfröjd den njöt —

och så ett klippskär bröt dess strömmar,.Vid hafvets fjärran mörka bryn fram då sig ställde för min syn en bild af hjärtats lyckodrömmar.

O ja, du kämpar samma strid, den bittra, för att vinna frid, du ock, min längtans starka bölja!

Hur länge skall hvar dag och stund

du brytas mot de öde grund,

när skall en vänlig strand du skölja?.feärfcor.

.¿©jung, sjung, lilla fågel, i vårlig sky! Om isar som smälta, om töcken som fly ditt ljufliga budskap klingar.

Ja, sjung, lilla fågel, med himmelsk fröjd, där fri du ilar mot blånande höjd, sjung, buren på lätta vingar!

Hör, furuskogen susar mörk!

Men gladt dig vinkar hvar sälg, hvar björk och den svällande tufvan vid bäcken.

Ocli sedan i luft så hög, så ren du svärmat och svingat från gren till gren, sof sött i skuggan af häcken.

4. — Fragment.Som du i gyllene morgonstund, som du ur hjärtats innersta grund min sång jag vill jublande höja.

En ny melodi jag åter tar opp, när dagen ljusnar med nyfödt hopp och dimmorna lyfta sin slöja.

Och när se’n det skymmer vid skögens rand och vind och vågor vid insjöns strand

i säfvens skuggor sig gömma, som du jag längtar till stilla bo, som du, lilla fågel, jag tyst i ro om klarnande himmel vill drömma.§>e upp med I^öntgensfrålarna!

|jpo jo, mina vänner och kära min tant, nu finns det en konst, som är rysligt genant! Man fotograferar ej ytorna blott, men kärnan därinom tillika man nått.

För Röntgenstrålarna, såsom man vet, det finnes snart sagdt ingen hemlighet, de göra för murar och dörrar ej halt, och ingen kan se dem — till råga på allt.Det är dock en smula betänkligt, det där, och gudarne vete till slut hvart det bär, helst om man besinnar vid detta försåt, att tidningsreklamen ock skenar framåt.

Se här ett exempel: Jag tycker mig se ett sällskap församladt hos tant på supé.

Tant är som värdinna alltjämt lika rar, och herrarne borta — man vet knappast hvar.

I gamman man gnabbas till tidsfördrif om senaste modet på ärmar och lif — om ett blott man enas: om kvinnans mission att vaka och bedja och bida i tron.

Det lider mot ett, det lider mot två, men husfadern hörs ej i trappan ändå.

Man änglalikt småler, man skiljes så ömt

och minnes på morgonen blott hvad man drömt.Då kommer med posten »Hvad nytt?» — Och hör! Ett sant konterfej af tants interiör där möter tants blick, med häpnad tant ser afspeglad hvar åtbörd, hvar min, ja, än mer. ..

hvar nick och hvart famntag af systerlig vän, hvar kyss, tant, af leende mun — än sen!

Ett himmelens ljus är det Röntgenska visst, men minns — bjud blott änglar till fest...

såsom sist!•pfos den gamla fyusfyållersRan.

Idyll vid Sätra brunn.

^H^yskurad skiner kopparn på sin hylla, i fönstret spinner katten mätt och stinn, kvällsolens strålar rutorna förgylla, och malvan ser till balsaminen in.

Fast tjänsteflickor jämt i dörren smälla och köksan skramlar jämt med sin kastrull, till gummans vrå vi gärna kosan ställa, ty hon är alltid rar och god som gull.Med sina silfverhår, som ingen annan hon inger oss en kärleksfull respekt. Hon tiger välbetänkt, när kaffepannan till tadel har de skarpa tungor väckt.

Hon sköter sitt departement och fägnar vår gom, ja, ock vårt hjärta mången gång. Hur lynnet mulnar eller himlen regnar, hos henne strålar solen dagen lång.

»Tag plats», hon ber, »i gröna soffan under vår drottnings bild. Ni har väl ej så brådt?» Visst ej hvar dag oss bjuds i Sätra lunder en ro så ljuf, ett kaffe, ack, så godt!

Drick gummans skål i Javans sköna näktar, som ingen blandning ännu grumlat har.

Hör lärkans drill, känn ängens balsamfläktar och dröm en stund här om de gamla dar.Vid Vasskanten.

^ÉZid näckrosgränsen mellan sjö och land, där starr och gröna vassar väft sitt band och hvarje liten bölja har en tunga, jag drar in åran att bland säfven gunga.

Här skönjer jag, fastän af ingen sedd, en mänskouppfylld stad, en idog redd, och världens larm, om ock det når mitt öra, förmår min fristads helgdagsro ej störa.

Ty se, hur dallrar icke vattnets bryn med åter glans från djupet och från skyn, och vattenliljan hvit, hur oskuldsfager, hur vän hon myser i förklarad dageriHär kommer full af fågellock en vind och trycker en sefyrkyss på min kind, och liksom till ett löje här sig krusa de vågor, som där ute hotfullt brusa.

Ser då jag öfver vredgad brännings kam ett snöhvitt segel plötsligt ila fram, minns jag de dar, än mulna och än klara, då själf jag log mot lifvets storm och fara.

När sedan solnedgången guldströr skyn vid aftonklockans högtidssång i byn och du, min slup, mot stranden sakta glider, på gyllne diktkrans tankesmeden smider ...

Mitt hjärtas himmel ser jag då på nytt, och när ny morgon åter rosig grytt, skönt i ett enda heligt famntag sluten mig tyckes evigheten med minuten.Vaftenbä^arn.

jS^yll med härlig drufva ädel guldpokal under lefveropen efter festligt tal — ädlare jag prisar dock vid källans rand vattenbägarn, vandrarns bot mot törstens brand.

Om ock än så enkel, om af ler blott gjord, ja, om den blott pryder dagakarlens bord, likväl vattenbägarn jag med större fröjd ser än guldpokalen, af en lätting höjd.Vattenbägarn, broder, som gör tanken klar, är för pröfvad vishet hälsans dryckeskar.

Om i eldsdrycksglaset du tror lifskraft bo, skall en dag du bittert ångra fa din tro.

Såge vi Naturen i en mänskas bild vid de sjukes läger vaka modersmild, ack, helt säkert hölle hon vid mången bädd till de armes läppar vattenbägarns brädd!

Lär då ödmjukt lyda hennes enkla bud, af en högre stämma blott ett återljud.

Först vid hennes ledning når du vägens mål — se i vattenbägarn hennes lags symbol!•pälsans tycRa.

iI3arn, du friska,

vårligt yra,

ilande till lek så gladt, ack, förstode du den dyra

gåfvan af din hälsas skatt!

Kinder skära,

blickar snara,

fot som västanvinden lätt,

äro gåfvor,

du bör spara,

barn, och lära njuta rätt.Om än fattig, om än ringa,

följ dock gladt kamraters tropp! Mod och hälsa än af inga

jordens håfvor vägdes opp.

Se en krympling

vid sin krycka,

se hans ögas sorgsna tår.

Han kan skatta,

han, den lycka,

oförtjänt du njuta far.

O, så glöm ej, glöm ej akta hälsans moderliga bud, och hvart brott mot dem betrakta

som ett brott också mot Gud!Håg och sinne tidigt härda — veklighet för till fördärf.

Mer än guld de äro värda,

senans kraft och viljans nerv.

Utan hälsa — intet öga

för det skönaste behag! Allt det rätta, allt det höga måste lyda hälsans lag.

Klosterceller skapa sjuka —

Edens luft var ren och sund.

O så lär dig visligt bruka

hälsans ansvarsfulla pund!Flimmer.

jEzå. min vandringsstig i solens sken jag från gräsets rand — en ädelsten stundom locka sett med strålar klara.

Ack, men nej! Då gladt ditåt jag lopp att mitt fynd från marken fånga opp, fann jag det, besviken i mitt hopp, värdelöst ett glitterguld blott vara.

Huru mycket, rikt på glans och prål, så i lifvet ock knappt granskas tål mer än glimret mellan sten och tufva.

Och hur mången gång, hvad du höll kärt, har du på din lefnadsstig ej lärt till din saknad vara intet värdt, om än likt rent guld ur hjärtats grufva.

föEn arbetsstuga.

kvalmet af en storstadsgränd, där mellan mörka murar bland dyster nöd, af få blott känd, så ofta brottet lurar, hur mången liten barnafot går ej en hopplös framtid mot!

Ja, där ur armods skumma vrå, vid sken af blekgul lykta, du kanske några stackars små ser titta fram — och flykta, om, vägledd af ditt hjärtas nit, du dristar ställa stegen dit.Dit trädde ock, så mild och god, en gång en ädel

kvinna.

Hon för de skygga små förstod att bli en vårdarinna.

Till hennes knä de kommo fram, en flock, så foglig som små lamm.

Se, ut mot tullen deras tåg nu styr till sommarvindar!

Här vinkar dem vid spegelvåg och bakom gröna grindar snart resans mål på lummig strand en stuga med små trädgårdsland.

Långt ifrån stadens kyffen här, långt ifrån stadens snaror, en vänlig »tant» vård om dem bär och fjärmar alla faror; de öfvas in på barrströdd led till arbetsmyror med besked.

5. — Fragment.Snart i en bod en verkstad redts af gossar raskt och ledigt, vid nålen sitta i en krets små flickor snällt och sedigt, och några i ett pyntadt kök beflita sig i hushållsstök.

Här dagen aldrig långsamt går, här allt är sol och gamman.

Och när så middagstimman slår, de mangrant föras samman till bön och sång och så till bords, förnöjda öfver hvad här gjorts.

Och sällan droppar någon gråt fördoldt på hufvudgärden, ty har man felat, ett »förlåt!» som går från hjärtehärden, ger barnasinnet åter ro i detta hem för hopp och tro.Må denna lilla mönstergård

med sina knutar röda,

där kring den hvita fönsterbård

snart rönnbärsträden glöda,

ej för vår skull bland blad och blom

stå öfvergifven, tyst och tom!

Långt hellre denna hydda lik vi många fler må bygga vid björkbeskuggad, stilla vik, vid häggomgifven brygga, där några veckor grändens små en fristad undan nöden fa.Pramför en målning.

^H^ordsjöns böljor rulla tunga, stormbebådande de slunga då och då från mörknadt bryn snöhvitt bränningsskum mot skyn.

Ångbåtsrök och segelstrimmor gömma sig i askgrå dimmor — snart det vida, öde haf är en enda gränslös graf.

Blott en örn där ofvan kretsar högt som Dovrefjällets spetsar, nalkas — och blir åter skymd, meteorlik i sin rymd.Se, där högt en bränning ryker, som en blixt ur skyn han dyker — med sin skarpa, lystna blick syn på rof han plötsligt fick.

Och sin hvassa klo han sänker i sitt byte. Vattnet stänker, piskadt af hans vingars par, och en färg af blod det har.

Bytet är en stackars ej der, förd för långt från boets nejder. Hennes boja, allt mer stram, henne gör af dödsskräck lam.

Ingen värnlöst lif försvarar, en sekund blott striden varar: så ett halfkväfdt ångestskri, spår af dun — och allt förbi!Upp med offret röfvarn svingar, flaxande på breda vingar; snart af inga blickar följd, är i töcknens dok han höljd.

Men af hemligheter fulla hafvets böljor alltjämt rulla, rulla utåt ändlös stråt, rytande framåt, framåt.Mn-

en molntapp. Solen glöder, sommarbranden allt föröder, ängens äring, odlarns hopp; källans flöden sina, blad och stjälk förtvina, rosen sänker vissnad knopp.

Åkerrenen af bränd blifvit. Hvarje löfte, våren gifvit i den unga arlaväkt, vardt i förtid brutet, vardt af ingen njutet, är af vägens damm betäckt.Plötsligt midt i middagsstunden mörknar hela himlarunden, och från skogens dunkla bryn snabbt och hotfullt skjuta moln på moln och sluta allt i töcken för min syn.

Klara blixtar flamma, ljunga, åskor rulla, dofva, tunga, fjärran genom rymden hän. Skogen mäktigt susar, medan skuren brusar öfver torra fält och trän.

Se hur tvagna, se hur gröna nu de stå där vårligt sköna åter efter ljufligt bad.

Känn hur hvarje tufva

offrar tacksamt ljufva

dofter från hvart strå, hvart blad.Må vi aldrig då förglömma, att vår kraft vi fåfängt tömma utan högre stöd och hägn — att vårt lifs förhoppning är en vårdagsknoppning, som behöfver sommarregn.fp\)å \terkligfyetsbilder.

i. Assurans.

^S^Tår tid till heder, alltid omtänksam, bland andra goda ting, som den bragt fram, högt skattade i koja som i slott, är assuransen, tryggande vår lott.

Och skall ett slag däraf jag priset ge, det tillhör lifförsäkringens idé: mot ödets blinda hugg ett bättre värn än skyhög mur af sten, än sköld af järn. —Jag minns en man, en öm familjefar, jag minns hur flitig som ett bi han var; men brödet blef allt mera knappt ändå för älskadt hem, gudnås, och kära smål

Allt nit, all sparsamhet till trots, han såg på sömnlöst läger, kvald till själ och håg, en framtidssyn så mörk: de sinas nöd, när de en gång ej ägde mer hans stöd.

En lifförsäkring så han tog en dag, och äter slogo lugnt hans pulsars slag. Hans trägna möda nu först rätt blef lönt, och hoppet log i drömmen rosenkrönt.

Ja, prisa må vi visst vårt tidehvarf, som gaf oss borgen för ett jordiskt arf, men har det väl ock något kreditiv, som garanterar oss — ett evigt lif?En lifförsäkring, om ock än så stor, hvad hugnad ger den väl en far, en mor, som mist det hopp, att bortom grafvens rand blir återknutet hvarje heligt band?

Och vid de stygn oss nattens spöken ge, det lärde tviflet främst, den sorgens fé, hvars andas barn vi äro litet hvar — hvad gifs väl, som dem deras udd betar?

Om mot en sådan nöd här under skyn vår tröst du blefve, tid, och vår försyn, kring månget hem du byggde upp en skans mer värd än någon timlig — assurans.2. Trohet.

trubadurer i riddarhof sin hyllning kärleken bringa, och under blommande grenar dess lof från näktergalstungor klinga —

Jag låter mig vaggas på tonernas ström, och hjärtat lyssnar och minnes... vid hvarje suck, som höjes så öm, af ljufva ekon det hinnes.

Men ack, när det bortdött, det sista ackord likt svallet af domnande bölja, slår hjärtat så tyst som vid en vård och ville i sorgdräkt sig hölja...I hemlighet så jag mången gång ett vemod kommit att nära — till kärlekens lof ljöd ej då min sång, men väl till trohetens ära.

*

Än kan jag minnas de unga två,

när leende sol förgyllde

hvart moln, som uppsteg på vårhimmel blå,

och luften med kvitter sig fyllde.

Likt sorglösa fåglar de byggde sitt bo vid doft af ros och af lilja och hviskade eder om evig tro och band, som ej döden kan skilja.

Men frestarn en dag in i Eden smög — och se! deras tro var ej äkta...

Den bort som en sommarfjäril flög, den bort som en vind sågs fläkta.

*

78Då gaf jag akt på ett annat par, som föga af lyckan begärde, för hvilket dagen mest arbete var och måttlig den vinst det beskärde.

Men löfteshelgd i blickarne låg och trohetens stålnerv i handen — det gjorde harmonisk allt mer deras håg och stärkte blott hjärtebanden.

Om kärlek taltes ej många ord, och mer blef förlåtet än klandradt, dock sällan så lyckligt ett par på vår jord som dessa två människor vandrat.

*

Du heliga trohet, vårt sinne gif den bärkraft, du ensam kan skänka, och bjud oss hellre offra vårt lif, än att vi dig skulle kränka!Må ödet än hota med slag på slag, må stöd på stöd från oss vika, hvad gör det, du heliga, blott ej din lag i hjärta och gärning vi svika!

Din glädjes doft ej likt blomstret förgår, och ej flyr den dröm du förklarat, och mognad den själens frukt blott når, hvars daning din svalka bevarat.©rions bälte.

,l§£är jag ser Orions bälte med dess syskonstjärnor tre, segertecknen för en hjälte, himmelskt hög, jag tror mig se. Sanning, Godhet, Skönhet kalla ville jag er tre vid namn, och när kvällens skuggor falla, ären I min längtans hamn.

Främst bland er jag Skönhet ställde i min ungdoms blomsterdal.

Främst, när det att välja gällde, stod det skönas ideal.

Där jag fann det utan tadel, svallade af fröjd min håg — kvinnlig dygd och manlig adel blott uti dess ljus jag såg.Men i lifvets tunga dimma, ack, hur lätt jag miste togl Hvad mig skönast tycktes glimma, ofta säkrast mig bedrog.

Och allt mera jag mig lärde skatta Sanning klar och ren, lärde skatta tingens värde blott i ljuset af dess sken.

Efter sanning nu så trägen sporde jag i själens djup: där mig sanning lyser vägen, lura väl ej mörka stup?

Och med längtan jag blott sökte vishets brunn, där fram jag gick; dock sig töcknen allt mer ökte, allt mer skymde natt min blick.

När på ödslig stig jag kände då mig dödstrött digna ner, hän mot Godhets stjärna vände sig mitt öga mer och mer.

Och jag gick i sorgedalen att på samaritens vis läka såren, mildra kvalen, smälta Kainshatets is.Skingra sorgen, trösta nöden blef mitt hjärta ljuft och kärt; tända hoppets ljus i döden fann jag mer än ära värdt. — Själfviskhetens rot, hur sitter den ej bergfast djupt likväl, och hur sargar Judas bitter otack ej alltjämt vår själ!

Öfver skugghöljd jord mitt öga då jag åter lyfte upp mot Guds himmel, mot det höga, mot Orions stjärnegrupp.

Och dess smycken tre, de klara, blixtrande vid fästets rand, tycktes sammanknutna vara som tre änglar hand i hand.

Då förstod jag: att ej stanna skilda få på lifvets färd allt det sköna, allt det sanna, allt det goda i vår värld — hvarje ljusets svurne hjälte med dem alla krönt bör gå; ty som i Orions bälte blott treenigt de bestå!¿Asf)asia.

Jpduiakreontiskt hymnen klingar än, Pallas, i din solskensstad, än Fidias liflös marmor tvingar att sjunga Hellas’ Iliad; än Sokrates om dygdens ära där i sin dödsstund talar lugnt, och Plato tolkar klart hans lära — och hafvet skimrar evigt ungt!

En ny olympisk gudaboning ifrån Akropolis så skön i aftonrodnadens förtoning upplyfter strålande sitt krön.

Allt torgets sorl dött bort för dagen, de Äldsta vända till sin härd; blott en ifrån Areopagen ur staden ställer snabbt sin färd.Med gyllne band kring rika lockar lik Febus själf han solblidt ler och hälsar glad t de

ynglingsflockar, han Hermesvägen kransa ser; men hädan bland oliv och lager sitt spann mot dälden ned han styr, där bäckens våg i rosendager djupt in i skuggan lönligt flyr.

Vid ett palats där, med terrassen af blommor fylld i brokig rund, han stiger af, som vid Parnassen Apollo i sin Delfilund.

Mot vestibulens karyatider, med Erekteions stoder släkt, han blickar upp, och manteln glider från skuldran ned vid kvällens fläkt.

Omkring den ädle armar slutas likt Afrodites mjukt och ömt, och mot hans bröst ett hufvud lutas, i gyllne flod af lockar gömdt. — »Aspasia, o, hvad fröjd, hvad lycka, din Perikles än bjuds en kväll 1 Att till mitt hjärta dig få trycka gör mig långt mer än gudar säll.»Emellan pelarrader skrida de nu mot luftigt atrium, där trogna vänner redan bida i aftontiipma sval och skum.

När ljus och lampor blifvit tända och Chios-vinet bjudits kring, fram till fontänen alla lända, där snart sig sluter deras ring.

På purpurhyendet vid randen Aspasia hedersplatsen tar och sänker hufvudet i handen med blick som aftonstjärnans klar. Vid hennes vink rörs lätt en cittra, en stämma ljuder skön och vek, och från fontänen börjar glittra bland lagrarna kaskaders lek.

De sista tonerna förklinga,* och gästerna sig skynda gladt den unga sångerskan att bringa sin hyllningsgärd, en blomsterskatt. Vänd till en ädel åldring, säger Aspasia då med sinnrik håg:

»O fader Sokrates, hvad väger musikens konst på lifvets våg?»Den vise lyfter fårad panna, och fjärrsynt blick ler oskuldsfull: »Musiken, goda barn, den sanna, ej uppvägs af all världens gull.

Hon sprungen är utur en åder som denna källas silfverklar, men hvad hon skönast oss förråder sitt urhem ofvan gruset har.

Hvad hennes flöde djupast gömmer, blott högsta visdom pejla kan, hvad hemligast där bor och drömmer, blott dygden i sin sträfvan fann.

Och vill den ädla frid du vinna, som ger tillvaron harmoni, låt gagnlöst ej ditt lif förrinna, men sök det eviga däri».

Så talar Sokrates och riktar sin blick mot vattnets klara bad, dit skälmskt en marmor-Eros siktar med halfgömd pil mot blyg Najad.

Då yttrar där en man, som följer, mot stoden stödd, den vises blick: »Och, filosof, hvad djup, säg, döljer den konst, mig förelagd jag fick?»»Låt mig din tolk, o Fidias, vara!» skälmskt honom då Aspasia ber.

»Af skaparkrafter underbara de bästa frön hos dig lagts ner.

Hvad i musiken blott är aning, du ger gestalt och klara drag och gjuter in i marmorns daning idéns förklarade behag.

Den Eros, som där bågen höjer, gaf uttryck åt min själs begär och åt den dröm, som hos mig dröjer, att ej af jorden kärlek ärl Och om ej konsten uppnå mäktar Olympens höjd, som hoppet skön, hon smekes dock utaf dess fläktar och får af gudarna sin lön.»

Varmt mången hand Aspasia räckes, hvart öga upp till henne ser, och själfve Sokrates hon täckes — mot älskad lärjunge han ler.

Till hennes blomstertron helt nära fram Perikles ur dunklet går, och hänryckt till den skönas ära en sapphisk skald sin lyra slår:Hell Eros du höga, du rosenbevingade!

En blick ur ditt öga titaner betvingade.

Ej åskornas dunder, ej stormarnas il än verkade under som blomvirad pil.

Hur säll är den smärta, den heta, den glödande, du vållar hvart hjärta, af trånad förblödande!

I Laurion ej blänker en skatt, som är lik den skatt, huldt du skänker åt fattig, åt rik.

Hvem är du? Hvar tog du din blick, den allseende?... Hvar först, säg oss, log du ditt strålande leende?. ..

Lif nämnes din låga och trohet din lag för hjärtan, som fråga med bäfvande slag! .. .Ja, hell dig, du ljusa, allt dunkel förklarande, när dödsvågor brusa, allt evigt bevarande!

Oss ryck ur de vilda begärelsers famn och lär oss, du milda, högst dyrka ditt namn!

Du skymtar i glansen af tindrande stjärnorna, du vinkar i dansen bland rodnande tärnorna.

Om himmelska vårar du löfte oss ger, som skönt där i tårar Aspasia nu ler ...

Så flykta snabba kvällens timmar, som funnes inga tysta kval.

Från Parnes månen stilla glimmar och närmar sig Ilissos' dal.

Då slutligen Aspasias gäster hem färdas öfver stjärnljus stråt, en sista blick hon på dem fäster, en blick af afskedstårar våt.Och länge på terrassen dröjer hon tyst försänkt, som i en bön.

I dälden näktergalen höjer sin drill så svärmande, så skön.

I skuggor insvept ligger stranden, och somnadt är det djupa haf; men hon mot hjärtat pressar handen, hon ingen hvila än vet af.

Och han, som nyss vid hennes sida stod som en brudgum vid sin brud, där drager bort, där vandrar vida på ämbetspliktens stränga bud ... Såg hon sitt drömland uppenbaradt blott likt ett sken, som ej består, det land, af evig sol förklaradt, där vännen ej från vännen går?.. .Vestas femjDel.

Ett reseminne.

5§H^agiskt omkring mig skiner

öfver Forums ruiner

månen i stilla kväll;

där Via Sacra leder

från Colosseum, sig breder

trolskt dess silfverdräll.

Marmorpalats och stoder, alla Forums klenoder — villas du väl, min syn? — bågar och kolonnader glänsa i ändlösa rader, där de sig resa mot skyn! ...Vesta*templet jag sakta närmar mig att det betrakta tjust på dess vigda grund, skrider genom portiken öfver smaragdmosaiken fram mot altarets rund.

Allt är så fridfullt härinne, helig vördnad mitt sinne oemotståndligt betar.

Snart jag allt annat förgäter — lågan, som tid icke mäter, själ och blick till sig drar.

Stilla ur silfverskålen upp mot den dunkla kupolen sänder dess flamma sitt ljus, liksom mot himlen den höga varmt ett bedjande öga lyftes från jordens grus.Tyst in i helgedomssalen träder då tjänstevestalen fager och liljeren.

Kruset hon bär på gömmer oljan, som varsamt hon tömmer, närande lampans sken.

Hell dig! Ett ord vill jag våga: Vestas eviga låga, hälsar jag: lifvets tolk!

Tyder oss huld t ej. dess skimmer hvad vid sin härd förnimmer oförvanskligt hvart folk?

Syftar icke dess mening på våra sinnens rening, dygden, vår frid och vårt väl, ja, på hvad ensamt kan amma kärlekens heliga flamma, gudomens eld i vår själ?...Bäst så jag drömmer och tänker, sakta vestalen sänker slöjan

för ansiktet ner. . . Slocknad är lågan på härden, lämnad åt eftervärlden står en ruin där, ej mer!

Mot Palatinus drager öfver cypress och lager månen nu blek som ett ny. .. Blott med en drömsyn besvarad fick jag min undran, förklarad, Roma, under din sky.

Fragment.säg, hvi bjöd du mig att höra, Latonas son, din gudasång?

Hvi skulle fängsladt bli mitt öra af dina strängars klang en gång?

Du ville då ur hvilan väcka mitt hjärta blott till trängtan opp, mig vingar ge blott att dem stäcka, ge mig ett mål, men intet hopp?Ty log ej hon därvid, den sköna, Kypris, en rosig morgon likt och bad dig ömt att mig få kröna Olympen värdigt, stolt och rikt?

Oemotståndlig ... så hon sänder gud Eros bud på fjärran stråt och själf en kväll till Lesbos länder i unge Faons lätta båt.

Sin trogne roddarsven hon gifver — hvad lägligast till buds väl fanns — som vedergällning för hans ifver en elyseisk fägrings glans.

Och enslig Sappho snart hon finner och vinkar mig till strandens bryn ... I samma stund hon tyst försvinner som stjärnan bakom aftonskyn.Jag sänder blicken öfver vågen och Faon ser, skön som en dag!

Då spänner guden gyllne bågen, och offret — så du bjöd — var jag...

O hvarför skulle du mig finna,

o hvarför föll på mig ditt val,

o hvarför skulle jag förbrinna så kärleksarm af kärlekskval?

Hvad ljus i sångens sköna vårar, hvad härlig fläkt från gudars land, när ljuft din lyra, stänkt af tårar, nu sakta rördes af min handi

O lyftes ej Parnassens troner,

o höjde sig ej Pindens topp, när mina veka klagotoner dit som ett eko trängde opp?Du ödesskiftare där ofvan, din Sappho skulle Faon se — och tillbe.. . det var alltså gåfvan, den gudaskänk du kom att ge!

Hur sjöng jag ej i Delfisk yra — än likt en storm i Delos' sund, än med en sorgset dämpadt lyra likt suset i Dodonas lund:

Blott kärlek, kärlek är den källa, hvars svall, födt ur det doldas famn, de toners vågor låter kvälla, som vagga hjärtat ljuft i hamn.

Blott kärlek, kärlek öm hugsvalar. Han kommer såsom blixt ur sky, han låter upp Olympens salar och bjuder dagens sorger fly. ..Så tiden svann ... Min blick tillbaka bland moln än vandrar till den vår, hvars himmels fröjd jag måst försaka, tills nu vid färdens slut jag står.

Ja, segerjubla, kärleksmoder, och sjung din ära, sångargudl Er Sappho kransar edra stoder, hon böjer sig för ödets bud!»

Af lager smyckad, Sappho klaga så höres från Levkates stup sin kärleks sorg, sin psyche-saga och störtar sig i hafvets djup.

Då släcker dagen sina lågor, och stormen höjer doft sin röst, och hafvets skumbetäckta vågor tungt sucka som i kulen höst.De hälsa än ett ve, begrafvet bland tusen andra hjärtans ve, som huldt det moderliga hafvet en sista tillflykt velat ge.

En tillflykt, se'n den korta tiden i harmoniens tempellund de kvalda hjärtan sett förliden — en sista, stilla, okvald blund.. .En tfåg f)å tidsoceanen.

Äot seklets slut det lider allt mer —

i tidsoceanen dess bölja

bland klippor och skär skall snart sjunka ner, och en ny nya branter skall skölja, en ny, som re’n vinkar vid töcknigt bryn, liksom midt ibland stormmoln en stjärna i skyn än klar blänker fram, än är dold för vår syn.

Du flyende bölja, i kvällsolens brand, hur milsvid, hur präktig du rullar, än hög som ett tjäll invid himlens rand och än lik ett radband af kullar!

Så långt vår blick ifrån stranden når,

du famnar allt, ingen ro du får,

förr än trött till den sista hvilan du går.Vid flammande blixt du begynte din färd

i dagar af växlande spänning.

Du bestänktes med blod af Titanens svärd, den röt med hans åskor, din bränning.

Och när efter grym, jordskakande strid re’n före hans död var ute hans tid, ur ditt djup steg en suck efter ro och frid.

Så du saktade af din vredgade gång; snart köl efter köl dig plöjde.

Hvad regnbågsskimmer, hvad mystisk sång, där din mäktiga dyning sig höjde!

Och efter orkaner och döfvande brus, hur drottninglik vid sefirers sus du skred mot ett fjärran, badadt i ljus!

Men ju längre du färdades lyckosam

i drömmar, dem ingen kände, allt snabbare städse du tumlade fram, som om eld ditt inre brände; allt mera växte din starkhets arm, allt högre sig lyfte vid vindarnes larm

i segervisshet din fria barm.Beslöjad dock åter tycks skyn och kall, där allt längre framåt du skrider.

Än glimmar en blixt, än höres en knall, och världen dig upprör med strider.

Dock ehvad du begrof i ditt djup, har skönt du äfven ofta vår sträfvan lönt, af fridens och frihetens genier krönt.

Nu mot västerns rand din fradga yr och mot klarnande fäste blänker; ditt mål dig vinkar, ej hinder du skyr: åt vår längtan vingar du skänker.

När så in i ditt sista skede du går,

för lyckodag mången vårt tack du får,

se, och lofvar din kvällsol ej ny oss en vår?...

Ditt drama är slut, ditt sagolopp snart af aftonens skuggor täckes.

I ett djup snart skall sänkas din skumhöljda topp, där ej mer du af stormen väckes.

Dock sveps du i mörker vid vinterlig by, under minnets försonande silfversky förklarad din bild skall en gång stråla ny!

6>C$@>Te>ipill ftenrift lbsen

med en erinran om lagerfesten i Uppsala 1877.

vimlar af skaror i Odinslund.

Förbi mina blickar drager en seklets, en vetandets högtidsstund,

i glansen af ungdom och lager.

Bland gäster från alla världens land du äfven då kom till vår åldriga strand — än jag ser dig i minnets dager.

Den morgon ny, som klär ängen grön, hvar fågel med lofsång firar, då solen går upp mera klar, mera skön, då

sippan i lunden spirar.

Så var det ock, när den dagen bröt in ...

Af de blommor, som knoppades då i mitt sinn, en vördnadens krans jag dig virar 1

*Ditt envigesord blef oss väldigt ett svärd

i andens, i lifvets strider.

Du banat oss väg på vår skumma färd mot bättre, mot ljusare tider.

Men veckar sig tungsint ditt ögonbryn, en vålnad från grafvarne för vår syn så blek i sin svepning skrider.

Där i kulen kväll på tidens ström högt svajar din segerfana,

o hvart tror du den för oss, vår lyckas dröm?. Du hör mörka nornor dig mana.

Din Sleipner jagar framåt, framåt mot dystra djup, där Rans försåt man kan af hans frustande ana.

Men scenen växlar. En forskande blick du kring dina fjordar sänder.

Du tyglar den storm, nyss fram där gick — snart hvila i lugn dina stränder. . .

Och ett skådespel, där nyss allt var strid, snart speglar likt vågen himlens frid, och seglarns fyrbåk du tänder!Din sångmö, ett barn af vårt väl och ve, ej lyssnar till rop om försköning.

Hon vet genom skymmande slöjor att se — för henne blott rätt är försoning.

Och sträcker hon fritt sin sibyllestaf, ett sagoskimmer kring jord och haf sig breder i skön förtoning.

Det knoppas, det blommar i vårens ljus, vår vintersorg du betvingar.

I fjärran dock hörs oceanens brus, och örnen där kretsande svingar.

Hvad vet väl idyllen om synd och fall, men pang — ett skott där i dimman small, och jublet med ens förklingar!

Och kvinnohjärtats fördolda djup du pejlat, dess flod du sett svalla.

Och trotsande olycksdigra stup, du upp ur dess böljor alla bragt mången pärla i ljuset — en syn, som då en gryningsstrimma ur skyn på nattliga moln vi se falla.Du griper med kraft kring vår hjärterot och vet ditt stål att hvässa.

Där du sänker din pröfvande sond, ej Jcnot där hjälper, ej böner, ej messa.

Men förklarad, då ångestfull stund är förbi, sig släktets genius höjer fri och kröner din kungliga hjässa!§arafy.

Ett minne från Seinestaden på 1890-talet.

är konstens makt densamma

som i Hellas’ morgonväkt, dess heroer alla stamma än som förr från gudasläkt; hur än tiden byter dräkt, ingen ryktbarhet förtager glansen af Apollos lager.

Följ mig till Paris, det sköna! Vid dess varma frihetshärd vet man än att konsten löna, än hvad snillrikhet är värd; där geniet får sin gärd, där i ångmaskinens tider Febi lager än man vrider.I din segerchar, se, det är du, lik en fe!

Ej din trollmakt förgår, som en ljus meteor kring vårt jordklot du drar, än i sommarens dar som i ungdomens vår lika sväfvande lätt och bizarr och kokett, med en känsla så rik i hvar suck, hvar replik, med ett smärte-Vesuv i din stämma så ljuf, med från ofvan en kraft, som sin like ej haft, som ett gissel vill bli för vår världs hyckleri, som vet frammana skönt högsta sällhet vi rönt, minsta vårglimt, som grytt för vår längtan ... och flytt Genom främmande land, ja, du mången gång ock drog med lagerkrönt lock, tände hjärtan i brand,och så solig, så rörd, utaf rosor hvar skörd, som du såg för din fot du tog leende mot.

Till Paris dock, Paris städse åter du vändt; mot det ädlaste pris städse vingen du spänt, med en vilja af stål, med

en själsspänstighet, som af hvila ej vet och som hinder ej tål, lifligt blickande hän emot Louvren och Seine, emot vinkande mål...

Då du inbjuds en dag till en hyllningens fest af hvad smak och behag, af hvad konst och geni och den franska esprit har berömdast och bäst.

*

Fragment.I Grand Hotels förgylda pelarsalar all vårens färgprakt möter underbar.

Och väggens gobelin så konstrikt talar om Athalies och Klytemnestras dar.

Se där, hvad bilder skönt hvarandra jaga, se där, hvad de du tjusat funnit opp att självfva nu sin tjuserska behaga, där hon nått höjden af sitt segerlopp.

Silence, honneur! — Nu nalkas seklets Diva med blickar som en majnatts trolska sken, på en gång fleur-de-lys och sensitiva i ljuflig vår, där under lummig gren så skönt i kvällens purpurglans de glöda, då vägens dammoln glida sakta bort, och af en sorg i rosenrödt förblöda v hvar stund af lifvets solskensdag så kort.

När festens gamman så sin höjdpunkt hinner, Sardous diskant man öfver sorlet hör.

Hans ord en genklang i hvart hjärta finner, och mången sträng i Sarahs bröst han rör. Hon svarar — hennes blick är skymd af tårar, men röjs dock bak den slöjan lika klar... Och slutligen ett lefve henne korar till scenens drottning huld vid en fanfar.

*Länge denna konstnärshyllning, Divans bästa segerkrans, med sin sagopraktsförgyllning stråla skall i minnets glans. Konsten bröt här själf en lans för allt skönt, när vid den festen ärekröntes hedersgästen.

Ja, än lyser snillets flamma som i Hellas* morgonväkt, dess heroer alla stamma än som förr från gudasläkt.

Hur än tiden byter dräkt, ingen ryktbarhet förtager skimret af Apollos lager ifåeeffyotfen.

Ett minne från Sofie Menters konsert.

^JMtyssna! Är det en lavin, som rullar utför alpen mot den djupa dal?

Slår ej, hör, bland lagerkrönta kullar nu sin drill en enslig näktergal?

Nu du tror dig lyft bland norrskenslågor öfver Odens dunkla sagoland, nu du vaggas hän af blåa vågor drömmande mot en hesperisk strand.Denna trånad djupt ur dödens boning med oss suckar efter himmelsk frid, dessa hymner båda oss försoning efter jordelifvets bittra strid.

Det är världen i sin födslosmärta, kaos’ natt, hvars molndok lyftes opp, det är svanesången från ett hjärta, som, än dödstrött, har ett evigt hopp.

O, hvar fick du, tonskald utan like, denna kraft, som inga gränser vet, som ur onda afgrundsandars rike för oss hän mot änglars salighet?

Har du kämpat, har du maktlös skridit genom stjärnlös natt mot ljus som vi? Har din äras törnekrans du vridit, korsfäst suckande: Eli, Eli?--Vilma {iallé.

j§§)å sköna toner icke förr jag hörde, som när du spiran vid konserten förde!

O hvilken skatt dig gafs vid ödets lottning, du violinens segerkrönta drottning!

Med pannan skuggad lätt af lockens vågor, med ögat blixtrande af snillets lågor, hur ädelt stolt inför en tallös skara du träder upp oss Mozarts tolk att vara.

Du rör din stråke. Hör, hvad klang! I dalen sin klara drill begynner näktergalen!

Fontäner sorla och kaskader brusa, chariter dansa och zefirer susa!En helig eld i allas hjärtan strömmar.

Ur glömskan vakna ljufva barndomsdrömmar. Hvad evig längtan, hvilka nattens strider!

Skall mörkret råda? Gryr ej dag omsider?

På dina läppar segern redan leker, din stråke hänryckt violinen smeker; och rymden glänser, oceaner välla af himmelskt välljud från ditt snilles källa.

En sista pärlkaskad: dess droppar brista — vi sörja, att dess ljufva sorl vi mista.

Ej grenen syns, där Filomela sitter,

men luften fylls med hemligt kärlekskvitter.

Ett ömt farväl på strängen redan ligger . .. Musikens ande än om lifvet tigger, men nej, hans stund är all, du sänker handen, och sakta sväfvar hän den ljusa anden.Ett kvinnoideal.

j5©åg du pärlan gömd i musselskalet, diamanten, dold bland slagg och kol, då en bild af kvinnoidealet du ock såg, en talande symbol.

Trohet på sin post vid hemmets roder, pliktkär vilja, spänstig energi, huru mången maka, mången moder fann sin högsta ära ej däri?«

Just en sådan pärla har jag funnit — hon bland kvinnor tycks mig en klenod. Hvarje seger, den hjältinnan vunnit, vanns af kärlek, vanns af tålamod. Hemmets lycka, hemmets stilla trefnad hennes första omsorg städse fick, och hvad än hon sökte i sin lefnad, hon på detta mål höll fäst sin blick.

Än vårt första möte väl jag minnes och hur varmt hon slöt mig i sin famn, och bland hem jag vet att intet finnes, som min glädje skänkt mer ljuf en hamn. Friska blommor, byster, akvareller, hvart jag blickade, i hvarje vrå, fina spetsar, draperier, dräller och en flygel — som ej stum fick stå.

Flickor fem och gossar tre har redan denna moder hunnit fostra opp, anspråkslös och enkel som resedan ibland rosor, som stå knopp vid knopp. Och likväl, bland hemmets plikter fången, hon ej glömmer skrifpulpet och bok — där hon firar sabbat, där förgången känslan är af hvardagssläpets ok.Se, hur lätt, hur lekfullt pennan ilar, förd af fingrar liljehvita små, hur på lampan blicken tankfullt hvilar, lyft från manuskriptet då och då!

Är det dagbok — utkast till noveller, tidningsuppsats — kanske poesi?

Ett är visst, att, hvad än skriften gäller, lägges hjärta, lägges själ däri.

Skänk en blick åt hennes bokskåp bara, se, hvad visdomsskatter band vid band! Deras titlar nogsamt kunna svara, om hon efter ljuset sträckt sin hand, vittnande, att hennes andes vingar lika långt som manlig tanke nå, att för henne ohördt ej förklingar något vårbud midt bland dimmor grå.

Aldrig mulen arbetsdags bekymmer Edens port för denna Eva lyckt.

Hoppet ej från hennes hjärta rymmer, som mot älskad makes klappar tryggt. Hur de ila till hvarandras möte!

Deras kärlek ingen höst vet af.

Samma öde bär dem i sitt sköte, samma farkost öfver tidens haf.Stolta världsförbättringsplaner hvälfver lockigt hufvud, tanke klar och fri.

Men vid männens frihetsjubel skälfver rosig läpp af bitter ironi:

»Tyst, min mun! Här är din talan ingen — gudbevars för hvarje myndig fru!

Men min dotter där I ej betvingen, hon som ogift myndig är — ännu.

$Min idyll i det blå.

"fver fjärdens bryn, länge undanträngd, länge dold en syn från en paradisängd såg en gång jag i skyn.

Jag såg grönska en ö, jag såg vinka en hamn, jag såg apeln där strö i kristallvågors famn sina blommors snö.Och på hägrande strand såg jag glimma en borg, bak hvars mur, bak hvars rand ingen nöd, ingen sorg lagt sin tyngande hand.

Där på takets krans undan stormigt haf skydd för fåglarna fanns ... Och jag visste ej af, förr än ljuft jag var hans —

Hans, den väns, hvars hopp under mödornas dag midt i världslifvets lopp, där han blödt i hvart slag, som en sol nu rann opp —Hans, hvars tankar byggt bo långt från yrande sjö:

»Här, förtrogna, i ro låt oss lefva och dö för vår kärlek och tro!»

Det var sunnansång blid ... Till sitt bröst han mig slöt Det var sabbatstid .. .

Sälla tårar jag göt, lyst af helgonfrid —

Det var frid, ljuf och sval, frid på morgnande våg, frid från dal och till dal, frid och ro i min håg, efter val och kval —Frid... till dess i min dröm, där vid lutan jag satt, jag min trånad så öm lät i stjärnerik natt klinga hän som en ström.

O hvad ögonblick!

Ny mig brände en törst. Till min vän jag då gick, ur hvars hand jag först sällhetsbägaren fick.

Vi en gång voro ett. Han en hälft af sin själ ju i mig hade sett.

Så för högre väl oss vår kärlek beredt.Men han sakta drog bort sin hand ur min. När jag strängarna slog, mitt svärmiska sinn all hans ro förtog ...

O den tår, dä rann på hans kind — i min själ djupt den glödde och brann . . Men ett tyst farväl väg från hjärtat blott fann.

Snart bland regnmoln så grå jag likt löfvets fall, jag likt blomstret förgå, såg min lycka all, min idyll i det blå...Än dock kan i stunder, när mot blicken le skönast diktens under, jag mitt Eden se; se dess ljus sig bryta i min nöd och lust och hvar bränning byta till en fridens kust.

Så hvem vet ock rycktes bort af lifvets våg, hvad dig ljufvast tycktes, hvad du skönast såg? Regnbågsfärger klara, hoppets gyllne ö endast allt för snara fly för frost och snö.

Fragment.Men hvad än dig sårar, där du styr din gång, om du, bragt till tårar, finner vägen lång, om din sol sig gömmer — blicka mot det land, som i stjärnljus drömmer ofvan jordens rand!ipillbafta till j^orden

j|Ii^illbaka till Norden från främmande land han kom, liten fågel, till Mälarens strand, när vindarne slogo till dans sina strängar och guldvifvor logo på grönskande ängar, när spiran var krossad för drifvornas kung, och dälden, förlossad, bad solig och ung:

»Sky, kvittra och sjung!»Men tyst satt den lilla i morgonens sken, så arm och så sorgsen, på gungande gren. Han hörde ej bruset där nere i dalen, ej hviskande suset från björken och alen; han märkte ej vinken från källornas brädd, han såg ej, att brinken i sippor var klädd — han satt där så rädd.

Då sväfvar från höjden på vingar af guld en kärlekens ängel, så blåögd och huld. Han sänker sig stilla från ofvan mot stranden och lyfter den lilla på snöhvita handen.

»Hur är det», han spörjer,

»nu är det ju vår ...

Och du likväl sörjer?

Var vägen för svår i stormarnas spår?»»Ack*, kvittrar försagd liten fågel till svar, »ej vägen var längre, än vingen mig bar. Vi styrde från Söder hitupp allesamman, så systrar som bröder, med jubel och gamman och utan en aning om våld och försåt; af tjusande maning vi fördes framåt på blånande stråt

När så Apenninerna stodo mot skyn och ändtligt vi nådde lagunernas bryn, vi sänkte oss neder så nöjda och glada att tröttade leder i böljorna bada.

Då aftonens dager kring hafsstranden låg, till skuggan af lager från glittrande våg vi ställde vårt tåg.Men listen där smög ibland rosor omkring, och ve oss, snart lockade inom dess ring, på limstruken vagel vi fastna, vi snäijas, af hvinande hagel vi sargas, vi härjas ...

Och se, af vår skara en gles liten tropp, en hundradel bara, i villande lopp blef räddad hitopp.

Se, därför jag sitter så sorgsen och still, och därför jag vågar knappt höja en drill vid klarögda bäckar, som här mot mig blicka, bland blommande häckar, som vinka och nicka.

Jag kan icke glömma på gungande kvist de många små ömma kamrater jag mist, se'n här jag var sist.»Så klagar den vingade enslingen vekt, på fingret, det skimrande, upplyft och smekt. Och ängeln den höga, den himmelska stilla, med glänsande öga mildt tröstar den lilla:

»Min älskling, jag känner din sorg, och hvart slag, som dräpt dina vänner sen skapelsens dag, dem räknade jag!

O glöm då din smärta, höj åter din röst!

Jag ilar med bud till det ädlaste bröst, som andas på jorden i människovärlden, från södern till norden att skydda på färden er alla, att ägna er huldhet och tro att vårda och hägna i ljufvaste ro ert bräckliga bo.»Och ljuslockig härold från paradislund en afskedsblick ägnar de speglande sund. Han högt öfver vågen på bländhvita vingar som pilen från bågen mot ängder sig svingar, där skönheten sömmar af silke sin skrud i sorglösa drömmar — dit bär han sitt bud från kärlekens Gud.

Skall ängeln väl segra i helig mission, du, värnlöses värn på Italias tron, Regina Margh rita?...

Hans hälsning du hörde, din liljehand hvita hans lockar berörde ...

När får han förklara vid björkkransad fjärd, att fri går från fara, som föds af vår flärd, småfåglarnes färd?.. .Vid Västkusten.

I badhusparken.

JE^.om, låt oss, min vän, spatsera en stund och lyssna i parken på middagsmusiken och se på den vimlande badpubliken, som gör där invid paviljongen sin rund.

Där först ser vår herr Eskulap jag stå — hur gladt och förtroligt till alla han nickar! Det tyckes som strax för hans vårklara blickar all krämpa, all värk till reträtt skulle slå.

Omkring honom trängs en förtrollande krans af unga damer i färgrika dräkter — i korus man uppgör för nöjen projekter och fåfängt han yrkar på lugn och sans.Det gäller att göra dem alla till freds, och hopen tätnar — man ber så trägen. Knappt doktorn mer hittar till tanterna vägen Men tysti Hvem nalkas där nu deras krets?

Jo, hon i hvars händer spiran är lagd, uppvaktad af societéns diplomater — on parle om Paul Kriigers för detta stater och hafsherrskarinnans senaste bragd.

»Mina vänner, välan, på de dunkla djup» — hon nu tar ordet — »i väntan på balen, mot skymningens inbrott, här ljuder signalen: armadan skall samlas slup vid slup.

Och utan den minsta hagelby trots blixtrande ögonpar, vågar jag hoppas, skall färden förlöpa; när årorna doppas, vi låta med vinden hvart åskmoln fly.»

Applåder. Och skaran sig skingrar allt mer. Re'n drömma de unga om gungande vågor och ... farlig seglats vid mar-eldslågor.

De gamla vid spelborden slå sig ner.Men å tennis-platsen sorlar det gladt!

Där gossar och flickor som fjärilar jaga; där spinnes också mången kärlekssaga... som fjäderbollar man hjärtan tar fatt.

Och icke det gifves en stig så brant kring fria höjder, på berg och vallar, där ekot af glada sånger ej skallar —

Ack lifvet är ändå bra skönt... ej sant?

Snart tyst ligger parken. Blott stödd mot sin staf en stackars sjukling syns sakta där skrida och en stund på sin ensamma vandring bida med frågande blick mot det mörka haf...

1899.Pörsfa Maj.

^ ur än länge man blundat för samhällets brist, hvad re’n länge har stundat dock kommit till sist; nu de bjudande krafven på frihet nått fram, de ha stigit som safven från rot och till stam.— Här på fältet det fria vår drabbning skall stå, här de vise må sia,

de framsynte spå.

Icke först bortom hafven vill nysädet gro, icke endast i grafven skall jämlikhet bo. —

Så nu fordrande bjuder ett med eller mot, så likt stormvågen sjuder ett växande hot:

— Ännu finnes en klyfta bland medbröders led,

vi till broderskap syfta. . . emot eller med!

Om blott hågen blir brinnande Och hjärtat slår varmt, snart vi stå bland de vinnande, där nu allt synes armt...

Där nu skuggorna falla, skall en sol rinna opp, som bebådar för alla en ny tid, ett nytt hopp.Intet våld dock får rycka oss med på sin färd, ty, o frihet, din lycka ej den vinnes med svärdi Nej, i arbetets boning du bygger din skans, och du nämner försoning din medborgarkrans. —•fiöger — Vänster.

^Hf^öger — vänster! Allt det gäller! Liberal — konservativ?

Hur sig den kompassen ställer, rör vårt hela samhällslif.

Säg, o yngling, hvilken bana, hvilken väg dig lyster gå; lösen välj och följ en fana, ingen får här stilla stå.

Vänster — Höger? Medelvägen tyckes ej för seklet gjord, söker du den än så trägen, är den ock ditt lystringsord.

Blott af hären följd i striden, rycker nu den tappre ut — längese’n med riddartiden manlig envigskamp tog slut.Vänster —- höger, höger — vänster: lyder regeln kort och godt...

Våra brister och förtjänster efter den man mäter blott; alla dagens skarpa vapen lydigt skänka den gehör, ej ens själfva vetenskapen fri från dess ukas sig gör.

»Rättning vänster!» lösen ljuder vida kring på dristig stråt. — »Rättning höger!» — trygghet bjuder vid försiktig färd framåt.

Sök, hvarthän du dig må vända, blott det mål hvarpå du tror.

På din enda röst kanhända fosterlandets väl beror.

Vänster — höger! Unga, gamla följa denna stridssignal.

Alla världens folkslag samla sig kring den i val och kval.

Ingen den signaln kan dämpa, ingen motstå kan dess makt.

För dess ära upp att kämpa, höger, vänster — oförsagdt!m.

10. — Fragment./¿Jag är Rosmofjolit

rike stänges ej af haf och skär, ej efter berg och älfvar jag det kallar; det längre sträcker sig än nordens tallar, än söderns palm, där högt sin plym hon bär.

Hvar hälst med trofasthet mig räcks en hand och kärlek mot mig ler ur själfullt öga, hvar hälst har helgd det sanna och det höga, där är mitt hem, där är mitt fosterland.Och där från skaldelyror strömma ord likt klara bäckar, som af vårregn svälla, och sången dricker lif ur ljusets källa, där är mitt land, min rätta fosterjord. —

Dock äga berg och skogar, sjö och strand och allt, jag hållit kärt i nordens dalar, en röst, som hemligt till mitt hjärta talar så ömt och huldt om gamla Sveriges land.

Dess framtid ser jag då i signadt sken, och hvar jag träder, syns mig likt ett smycke hvart hem, hvar hydda med ett nordiskt tycke, hvar runohäll, hvar mossbelupen sten.

Och hör en sång jag klinga fosterländskt, ur fjärran dyra hemlandstoner svara likt fjällets ekon, vemodsfulla, klara ...

O ja, mitt väsen är till roten — svenskt!

5c§\)ensfta åftaldedrott/iingen.

Efter minnesvårdens renovering.

Klara skuggrika kyrkogård, när dalande höstsol drömde, en gång jag skred ifrån vård till vård med undran, hvem griften gömde.

På mången vittrande, svartnad sten jag stafvade namn, som för längese'n vårt brådskande släkte glömde.

I »skaldernas hörn» från Leopolds graf jag till din, vår skaldinna, mig vände. Bekransad och fri från mossa och laf, mig en lifvets hälsning den sände.

På vården, där rest som en tacksamhetsgärd, log ljuft din bild mot en eftervärld — du som tidens makt icke kände.Ja, än som i bronsen din signade bild, du ler mot oss gladt i sången, så klassiskt ädel, så kvinnligt mild — en skalk, bland gratier fången!

Så ock mot mig trädde i barndomens dag

i odödliga »Skaldeförsök» dina drag, och du är ur min håg se'n ej gången.

Din dikt bevarar en färg så varm från tjusarkonungens dagar.

Allt ditt tidehvarfs trolska, flyktiga charme din lyras toner ledsagar.

För de domnade andar ett väckande: lef! dock vardt hvar olympisk satir, du skref, och den trumpnaste min den förjagar.

Se blott din nobla grefvinnas »Porträtt», hur oss välbekant är det ej vordet:

»Juliana, glöm aldrig din adliga ätt» — hvem hör ej det välborna ordet!

Hvem lyss ej till skramlet i prästgårdens kök, hvem gläds ej med pastorn åt nådigt besök och pastorskans triumfer vid bordet!Och »Råden till Betty», hur kära också alltjämt de oss äro, hur dyra.

Fastän litet beska för läppar små, huru lugnande dock i vår yra: ett klokhetsrecept, som i tredje led kan vår tids Betty på velociped lära rätt genom världsvimlet styra.

Och hvad skälmska löjen, hvad älskligt glam

i dina chariters ringar.

Huru fjärilslätt hvart epigram öfver jordens trälar sig svingar.

Och vållar ibland din sarkasm ett sår, att ej det må svida, du torkar hvar tår och din guda-nektar oss bringar.

Du ljusa härold från skönhetens värld, den evigt strålande unga,

o tag min hyllning, en sångens gärd och lär oss med dig att sjunga!

En minnesvård i vårt hjärta du har, en bild lika huld, lika vårligt klar, hur än tidernas moln hänga tunga.(åamla åtocftfyolm.

Ett minne från Konst- och Industriutställningen år 1897.

j©om i ett sagans land i jättehallar bland världens alla skatter in jag träder.

Hvad mästerverk! Af fröjd mitt hjärta svallar, allt för min blick i magisk glans sig kläder.

Mitt fosterland, jag ville stolt utbrista:

O att du lyckans konst långt förr fatt lära och låtit fritt på slagfält andra tvista, men själf i fredens värf främst satt din ära!Hur leende med färger friska, ljusa, din framtid målas här i vårens stunder, hur vänligt dina gulblå flaggor susa, hur gladt de vinka här i Djurgårdslunder!

Så föres jag omkring bland mänskoströmmar, och tacksam blick jag idogheten sänder, tills irrande i gyllne framtidsdrömmar jag fram till Gamla Stockholms portar länder.

Ja, se, se där den enkla fursteborgen från store Karlars och Gustafvers tider, de smala gränderna, de trånga torgen.. . Som i en helgedom där in jag skrider.

Det var då här i sekler mörka, tunga den grundval lades, hvarpå nu vi bygga... Ty säg, hur skulle vi vår saga sjunga, om ej Tre kronors murar stått så trygga?Lyft blicken, yngling, när hitåt du nalkas, och bed om mandom, bed om kraft och styrka! Glöm, ungmö, glöm ett ögonblick att skalkas — du närmar dig Olaus Petris kyrka.

Hell, vackra tanke, värdig ädelt sinne, att midt bland prof af nutidsmöda trägen ge rum också åt halfglömdt forntidsminne! Må du till många hjärtan finna vägen.

I paviljonger och i höga salar jag prisat nyss vår slöjd, den fosterländska; här dock, där allt med fädrens tunga talar, jag känner bäst igen det äkta svenska.Den s\)ensfta Rtfinnan.

Ett minne från kvinnokonferensen 1897.

årt fosterland nyss inför världens blickar lagt alstren fram utaf sin konst och slöjd.

Prof på hur kvinnan sig i hemmet skickar, prof på hur snällt hon virkar, syr och stickar så rikt oss skänkts, att man kan vara nöjd.

Ej skall en lycklig brud, en mor ens neka, att nya mål dock länge hågen bränt; knappt kvinnodyrkarn, älskarn af det veka, kan om de skönas sinnesart mer tveka.

Ja, tiden gått framåt, sig bladet vändt.När kvinnans stilla håg så genomströmma de vindar hvilka spänna tankens flykt, må hennes segrar världen då ej glömma, må de stå fram och hennes namn berömma uti ett Panteon, för oss alla bygdt.

Se där den tidsidé på dufvovingar sig höjer öfver dagens äflan all — den som en harpoton från ofvan klingar, motsträfvigheten den att lyssna bringar och ekon i hvart bröst snart väcka skall.

Den ler ur vrån i hyddor trånga, låga vid symaskinens surr, vid väfstolns slag, och om än blyg, så blyg, skall ungmön våga snart nog, hvem vet, att »tröstergök» utfråga om hvad hon månde verka stort en dag.

Ny växt så lifvets makter skola gifva personlighetens gry i ödmjuk barm, och kvinnan så sig själf ett stöd skall blifva

i kamp och nöd och hjärtats pulsslag lifva hos mången, kanske än på glädje arm.Ej kvinnans lifskall därmed skall förryckas, så mera rikt blott hennes kraft blir röjd; med själens adel skall mer skön hon tyckas: när med dess krona hennes änne smyckas, hon öfver dagens tomma flärd står höjd.

Så gå vi, landets döttrar, nu vår bana med kärlek till hvart ädelt hvärf, hvar dygd, och hur än tid och öden må sig dana, vi skola högre svinga ljusets fana, ett trofast värn för hem och fosterbygd.Prinsessan Ingeborg.

1897.

(^rån Danmarks ljusa, gyllne öar välkommen, unga furstebrud, till klara älfvar, blåa sjöar

och berg i dunkel furuskrud!

Hvad Nordens saga högst bedömde som hjältelön i fridfull hamn, hvad svenska sångmön ljufvast drömde oss hälsar i ditt kära namn.Välkommen var till trogna fränder och tusen minnens varma härd! Ett kärleksband kring trenne länder du knutit med din bröllopsfärd.

I dina blickar mot oss strålar

en vårlig glans, så ljus, så klar, och blott du nalkas, hoppet målar

i rosenfärg vår framtids dar.

För tro på dygdens segerlycka, på hjärtefröjd, som ingen sorg

i lifvets strid kan från oss rycka, blif du vår sköldmö, Ingeborg!Prinsessan Margareta.

1899.

» _

J^Ln mot oss ler från forntids natt af Saga drömd en dröm så gladt: att Nordens folk i nöd och gamman som bröder skapts att hålla samman.

Ej sällan har, trots mörkt försåt, den drömmen lyst oss på vår stråt, ja, Fenix-skimrande den svingar ur seklers bål på nya vingar.Och namnet Margareta bar dess tolk allt från de gamla dar, se, och på nytt det namnet sänder ett välgångsbud kring Nordens länder!

Hur ljuf dess hälsning och hur blid vid blomsterkrönt midsommartid drar hviskande i stilla kvällar från lummig park till gyllne fjällar!

Du barn i hvit konvaljeskrud, som bär om fädrens hopp nytt bud, må Saga dig i faddergåfva det hoppets segerkrona lofva!

Må kärleksled till kärleksled din hand få knyta i en ked, som intet split förmår att skilja, du söndagsbarn, du junililja!

— Fragment.Konung ©scars Valspråk.

Vid konungens återkomst från Norge den a Mars 1895. (gg*

J©e, prydd med flaggor, rad vid rad,

o konung, till ditt möte nu står vår sköna hufvudstad så vårligt leende, så glad att trofast i sitt sköte dig sluta få i dag på nytt, se'n vinterns välde flytt!

Hvar tar det slut, det mänskohaf kring vida platsen svallar?

Och säg, när någonsin väl gaf oss den salut, som fyras af ifrån kastell och vallar, mer gladt ett bud, att du är här, landsfader, oss så kär!Snart hälsar du som vän på vän de led rundt om perrongen, som möta där af svenske män, och såsom förr så ofta än varmhjärtadt hyllningssången emot dig brusar, evigt ung för fosterland och kung.

Hell, konung, oss välkommen var nu hem från broderlandet 1 Hell dig, som ingen möda spar att för ej grydda framtidsdar befästa enhetsbandet!

Hell dig, som egnat lif och själ åt brödrafolkens väl!

Väl aldrig klingat som i dag de fosterländska toner, så varmt som våra hjärtans slag, så fylligt med sitt underlag af jubel från millioner — ett samfäldt, lefnadskraftigt hell ifrån palats och tjälllNär åter bland oss höjd, din röst mer klar än malmen ljuder, den träffar, full af hopp och tröst, som alltid hvad i svenska bröst på djupet mäktigt sjuder — hvad våra hjärtan starkast banct vid hemmets ljufva strand.

Ja, var oss helsad, Svea drott!

Om ock den dubbelkrona, som du i hedersarf har fatt, ej skänkt dig omängd glädje blott — när hymner kring dig tona,

o, som i dag, din mödas lön ju dock må kännas skön!ftandarbefefs Vänner.

r^S^u prisar Sveriges store män

och stolta forntidsminnen,

som mana genom sekel än

till mod de unga sinnen,

men glömmer svenska kvinnans dygder,

de gyllne ax i stilla bygder.

Så följ mig till en riddarsal, hvars namn du knappt väl känner, till kvinnoslöjdens arsenal, till »Handarbetets vänner». Hvardagligt, tycker du, det klingar och utan fläkt från örnevingar.

%Likväl träd in här, se dig om med blickar, öppna, klara, och färdig dom, hvarmed du kom, förbytt nog snart skall vara.

Ty styrka ny får här det bandet, som knyter dig vid fosterlandet.

Se denna tålamodsbedrift, i lekfull färgförening!

Läs denna spånads runeskrift, och tyd dess inre mening!

Hvad bry dig då väl ärestoder?

Du ser blott syster, minns blott moder.

Hur mången man vid uppnådt mål, var än så god hans klinga, har ej en kvinnas nerv af stål sin bästa tack att bringa!

Hur länge varar väl den lycka, som kvinnohänder huldt ej smycka?

Hvad trefnad varm i vinterkväll från dessa mattor blickar!

Se hur hvar våd i denna dräll dig trofast helsning skickar!

Och säg, en Vetterns alf visst kretsar bland dessa töckenfina spetsar!Finn upp hvart år en ny maskin att arbetskraften spara, men fästmöflor och brude-lin — låt dem i fred få vara!

Ur Fröjas slända mycket löper, som ingen på fabriken köper.

Må Riddarholmens griftehvalf vår äras minnen gömma, rättvisan blir likväl blott half, om kvinnans värf vi glömma.

När du har mönstrat krigsmuséer, minns då ock kvinnans fredstroféer.InfrycK från §kansen.

Skansen, den hägnande, ofta min fård jag ställer från hufvudstadens vimmel.

Jag älskar dess stillhet, dess fridfulla värld, dess berg och kullar och dess klara himmel.

De minnen, där samlats från fädernas jord, jag hälsar som trogna barndomsvänner; och ej tolkar språk, och ej tyda ord den stolta fröjd, som då mitt hjärta känner.

Från Bredablicks tinnar en Valborgsmässokväll hur glädtigt där sprakar vårdkasflamman, och stegen i midsommartid ditåt ställ, när Hållsjöstapelns klockor ringa samman!

aHur lockande klingar ej spelmans fiol, när under de granna majstångskransar raskt »stintorna» svänga i hemmaväfd kjol och Löparnisse konstrik »halling» dansar!

Och marknadens bilder, vid ryggåsstugans knut, där vi en gången tid gestalt se taga, då trädens kronor knoppats och blommen spruckit ut, hvar tydes oss mer ljuf en hemlandssaga!

Hvar täljes oss mer dyr väl en saga också om nordmannakraft i håg, oss sparad, än när vi där skåda en trupp af »gossar blå», en syn, med friskt midvinterkynne parad.

O säg, om du då mot ett paradisland vill byta din fosterjord den kära?

Och säg, hur den nämnes, den fridfulla strand, där sist du hvila, hvila vill med ära?...DalälfVen.

jSDtolta Dalaälf, med jättearmar till din sista strid du går, och där forsen genom skogen larmar snart den vilda kampen står.

Kommen fjärran högt från Särnas gränser, från de mörkblå nordanfjällens sky, se hur härlig du i svallet glänser vid Elfkarleby!

\Brusen, brusen, starka dubbelflöden, kring den furukrönta ö; svalken ljuft dess barm i middagsglöden med ert svall af ymnig snö; väcken bilder från den fläck af jorden, där vår frihets fasta grund blef lagd, täljen sönerna af höga norden Vasahjältens bragd!

Manen trogna svenska bröst att värna helga minnens tempellund, lären än hvar danneman att gärna offra allt i farans stund.

Ujärfves ovän se’n vår ringhet håna, nalkas ofred, må kring nejden all våra söners hjältejubel dåna likt ditt stolta fall!Det gamla fyerregodset.

å stolt och förnämt stod det höga, hvita slott i lummig park hland popplar och häggar, och hundratals år det sägs att så det stått med flyglar och heraldiskt prydda väggar, med hjälmar och troféer i kärligt förvar från minnesrika, hänsofna stortidsdar.

En ädel släkt där bodde, och fest där knöts till fest, då luften mättad var af blomstrens nektar, och hvarje gång där sågs en berömd och frejdad

gäst,

fick flaggan svaja högt för ystra fläktar,

och jaktropet genljöd i skogarnas natt,

och festens facklor lyste på festens skaror gladt.Herr grefven var så värdig, grefvinnan så god — hon ofta grät med själfva grindstu’gumman; hvar torpare väl spillt för dem gärna sitt blod, om de en gång hört röras ofredstrumman.

Och unge hans nåd och liten fröken huld, de hade då hjärtan af renaste guld.

Här trifdes inga sorger, blott gamman och fröjd. I lägsta koja lyste det så soligt, och ingen där fanns, som ej lefde förnöjd och ej med godsherrn språka fatt förtroligt.

Men ack* att ej tiden kan någonsin stå still, att anor och arf icke städse räcka till!

Det började att mörkna i tidernas bryn.

Den gamla tidens ordning var svunnen,

och mången glad förhoppning och mången ljuflig

syn

snart blott en dröm, en skenbild blef funnen.

Här kräfdes annat mod än i fädernas tid: en ny tid förestod, med ny möda, ny strid.I parkens stolta hägn man byggde en fabrik, där förr ett dufslag log, då dagen bräckte, och snart rundt den vyssjande, vassbekrönta vik lokomotivets hjul en åska väckte.

Ja, se, inom kort, hur där människor och allt sin prägel hade skiftat, sin hela gestalt!

Grofsmeder i allén nu där träda utan krus, förbi svandammen ånghvisslan hviner, och nejden långt bort i elektriskt ljus som stjärnhimlens hvalf om kvällen skiner.

Allt rör sig, allt sjuder af feberaktig glöd — men gamla grindstu’gumman är längesedan död.

Den unge herr grefven — hvem kunde det väl

tro —

som förr här sågs blott rida och jaga, nu byggt som ingeniör en den vackraste bro och ofta går att själf i spaden taga.

Af egen håg han valt en maka »utan namn», och gamla grefveparet dem öppnat sin famn.Så allt här förvandlats på blott några år: för nyväckt lif fördunklats seklers minne.

Igenom nejden susar en fläkt som af vår, och redligt nit här eldar hvarje sinne.

Och är ej poppellunden som fordomdags så skön, till välstånd och förkofran här dock såtts rika frön.ftelgeandsfyolmen.

1896.

^n skum oktoberafton jag stod uppå Norrbro, då dagens arbetsträlar begynte gå till ro.

Bland slottets djupa skuggor sitt drömljus månen göt och sina milda strålar i strömmens prismor bröt.

Jag stod vid balustraden en stund och såg och såg mot holmens breda bygge, där hotande det låg. —

Så skulle »riksdags-prosan» här segra dock till slut! — jag utbrast och lät blicken kring stranden sväfva ut.Du höga, svenska ande, som reste borgen där i tid af nöd och armod, säg oss, hvar nu du är!

I Frithiofs Saga hördes än dina vingars slag — skall här till sist nu hvälfvas din storhets sarkofag? ...

Så stod jag där i minnen från svunnen tid försänkt, hvars ära nya storverk ännu ej undanträngt En grafsång lik, ljöd dämpadt den djupa vågens brus, och bårtäcksmörk låg skuggan kring strandens tysta hus.

Då når mig från strömmen mer härlig en klang än någon, som förr mig med tjusning betvang. Det skimrar, det glittrar vid Mälarens bryn, och stjärnorna tindra så sällsamt i skyn.Och Näcken, en yngling så ljus och så skön, mot harpan sig lutar och blickar mot ön, i pärlemorsnäcka lätt vaggad framåt af Ägirs små döttrar på månbelyst stråt.

De dallrande strängarne sakta han rör;

ett sus som från källor i lunden jag hör,

det växer, det svallar likt forsarnes fall,

det klingar som svärdsslag mot sköld af metall.

Och magiskt sig målar i blånande vik en ked af juveler så skimrande rik: sjöjungfrurna gunga där hand uti hand i yrande glädje vid strandsäfvens rand.

Bland höstliga blommor då plötsligt jag ser stenkistorna sjunka i bråddjupet ner.

Och upp ser jag stiga som morgonen skönt ett Valhall, af rosor och liljor bekrönt.

Där tronar som solen vid himmelens bryn Allfader med spiran i blånande skyn, där nedblickar Frö som i skördames tid, där ljuslockig Balder står drömmande blid.På frustande fålar, en glänsande rad,

Valkyrior rida till striden åstad,

och åskguden ljungar med hammaren lyft

mot hånande jättar i remnande klyft.

Från sviktande Bifrost kring berg och kring dal med smattrande horn gifver Heimdal signal, men gömda i skuggan vid världsträdets stam de heliga Nornorna tyst blicka fram.

I stjärnbeströdt Alfhem vid sländan af guld ler strålande Fröja så fager, så huld, och Brage sin blänkande harpa där slår för Idun så ljuf som en gryende vår.

♦ *

*

Så stödd mot balustraden jag såg från forntidsdar en syn, som än mitt hjärta så sällsamt till sig drar; och till mitt öra trängde ett fjärran eko från milsdjupa skogars susning och vilda forsars dån.Jag såg i fädtens Valhall en härlig återglans af våra furors kronor, af våra ängars krans; jag såg i bilder formadt af ädel mästarhand hvad skönast Saga drömde vid fager Mälarstrand.Porr ocl? nu i pröslunda.

dagen skymmer kring de stilla landen, i dimmans flor sig kläder kullens topp. och vid den fjärran mörkblå himlaranden septembermånen stiger sakta opp.

En bondgård nyss jag gick förbi vid vägen; där var det storkalas och skrik och skrål.

Hit når dock detta larm ej — gammal sägen här leder tanken hän mot andra mål.

I Tors och Odens bragduppfyllda tider

här offrades en gång i fridlyst lund--

än ser jag offerprästen, där han skrider, än hör jag hymnens brus från kämpars rund ...De väldiga gestalter närmre träda och fylka sig kring stensatt domarring; om hjältedater gråa barder kväda, som fa sin lön på Valhalls gudating.

Här samlas österhafvets vikingskungar, här ock åt bonde god beredes rum.

Hvad mannamod ur deras blickar ljungar likt svingadt svärd i kvällens timma skum!

Allt högre i den helga lund sig torna de blanka hjälmarna mot himlens sky, och drömma ser jag Skuld, vår framtids norna, bland bleka moln, som öfver månen fly.

Min blick till nornan frågande jag vänder: det gamla Svithiod hade kraft och glans, och månens sken kring kummelhöljda stränder mig tyckes skimra som en löftets krans.

Men säg mig, innan skimmerslöjan sjunker, hvem skall för landets hopp nu bli en tolk?... Tyst! där i dunklet skymtar käck en junker, en telning på din stam, du svenska folk!Ifrån ett graföl kommen, kring han drifver, en munter dryckesbror, som snedsteg tar. De slöa ögonkast, som han mig gifver, skall jag i dem väl läsa nornans svar?

Nej, i den gamla stam ny saf skall brusa, när kvalmet åter flytt från nordanland, och i din krona, Ygdrasil, skall susa en vårens vind, som bryter isars band.

Så älskar jag se nornans drömmar tydda: när dagen gryr, skall vid dess flamma röd för ynglingshjärtat minnet af det flydda än bli en vårdkas, varnande i nöd.Idrott.

JP*-n i vår nord

har klang det ord,

som förr oss styrkt och gladt:

från forntids dar

af son från far

ärfs mannadygders skatt.

Fast sekler gått,

med fädrens mått

än mäts vårt tänkesätt;

och dyrt ett lån

blef, tidens son,

dig skänkt — det nyttja rätt.Vid nordans brus

som vestans sus,

då floden fri sig sprängt,

din saga skrif

med lust och lif,

blir än i blod den dränkt

Din klinga god skall ge dig mod, skall ge din vilja stål, och vingar far den själ, som trår till ärofulla mål.

Vid stormars lek låt klippfast ek en förebild dig bli; hvart än din färd då styr, din värld skall bli som rymden fri.

Så för vårt land, för älskad strand du varde, yngling, då som frisk en fläkt, af våren väckt, som arla himmel blå.Blott troget göm ditt hjärtas dröm i lifvets kvalm och dam, tills fri från tvång dess knopp en gång slår Ut på adel stam.fJufida ValRyrior.

1897.

]l^är helt nyss mång vikingsättlipg styrde hän till

Greklands strand

att som förr i frihetskampen räcka hjälpsam brodershand,

drogo med den tappra skaran äfven tappra sköld-

mör ut,

ej i brynjor dock och hjälmar, ej med ljurigelds-

lika spjut.Mänskokärlek hette elden, som i deras blick brann

klar,

och försoningstecknet, korset, deras kännemärke

var.

Tysta i noviseskruden, de som systrar utan prål

följde kämparne, där elden hemskast brann på

stridens bål.

Där dess rökmoln tätast lågo, där dess jämmer

hemskast ljöd,

vid kanondån, i granatregn, öfverallt, där plikten

bjöd,

utan fruktan fram de gingo som vid hemmets

lugna härd

att barmhärtighetens blomster utströ på sin dystra

färd.

Och hvarthelst i kampens vimmel sträcktes deras

hjältestråt,

i sitt ädla värf de skilde vän och fiende ej åt; så bland turkar som bland greker, när och hvar

en sårad föll, Röda-kors-falangen syntes och sin flagga upprätt

höll.Och när krutets åskor tystnat, den falangen kämpar än.

Har ock allt i spillror slagits, fred dock än ej

skänkes den:

öfverfulla sjukbaracker äro nu bataljens fält,

där sitt högkvarter vid fronten käck valkyrietropp

har ställt.

I Atén, kanske där fordom glänste Stoas pelarhall

och Demostenes med malmröst varnade sitt folk

för fall,

bland cypresser och plataner nu en lång kasern

man ser;

öfver porten svajar sakta Röda korsets strids-

banér.

Följ mig, följ mig dit i kvällen, främling från den

höga Nordl

Här på kärlekskampens valplats hälsar dig din

fosterjord,

här bland raderna af bäddar Röda korsets sköld-

mör gå —

böj dig vördnadsfullt, du känner deras ögon,

klara, blå.Det är mildt Birgitte skimmer öfver dessa fromma

drag,

klang af Liten Karins toner röjs i ödmjuk rösts

behag,

Blendas mod här än du möter, men i högre,

helgad strid,

genomträngdt och genomluttradt af Sofi ahemmets frid.Västerut!

mPP, bryt dina tunga, tryckande band! Upp, ser du ej vinka frihetens land? Fjärran från armod, fördom och flärd fly till den ljusnande framtidsvärld!

Så går ett bud med mäktigt ljud bland våra fält och dalar, så kring hvart tjäll, kring hed och fjäll ett lockande eko talar.Och torparn syns vid plogen stanna, fast middagsklockan än ej slår, brukssmeden höjer sotig panna och ut på hyttebacken går.

Från spiseln jungfrun plötsligt hastar

till emigrantbyrån i byn,

och vid sin staf vallgossen rastar

och ser mot skyn

vid västerns bryn.

Skolmästarn lämnar lärosalen, när barnen rabblat läxan opp, han känner vårens fläkt kring svalen ge nötta tankars gång nytt lopp.

Till bleka kinder blodet strömmar: »Chicago» — hör, det klingar så! Magistern rycks ur sina drömmar: han ju också fatt armar tvä!Ur ambradoftande gemaken lakejen ilar oförtänkt med blick, som nu först blifvit vaken. Och se rekryten, som beskänkt hos marketentarn nyss hörts tralla, går nykter bort med ögat käckt. — Så har till plötslig dådlust alla den friska fläkt, det ropet, väckt

Och i halmtäckt torparkoja elden redan släckts

på härden.

Allt det ringa bohag packats, som kan tagas med

på farden.

Äng och åker, årets äring gingo bort, när klubban slog,

och med hyddan och det andra följde fädrens

slitna plog.Smög en tår ur tröttadt öga, ströks den bort med

vadmalsärmen. Lifvande för sjunkna modet synen är af barna-

svärmen.

Man och kvinna — ingen ryggar: mången dag de

sett mer hård; men i kvällens skymning hemmet syns dem som

en griftegård.

De komma från berg, de komma från dal, de komma från städer och byar; de tätna i flockar, i tusental, de draga sin kos som skyar.

Och intet kan skrämma på flykt deras dröm, ej röster, förr ofta dock hörda, och intet kan hämma de vandrandes ström, och intet dem återbörda...

Hvem än dem må klandra, de lyss ej därpå, ej varnande rop de mer akta; de fylkas, de vandra, de vandra ändå, och jätteskepp fjärran dem frakta.Det susar i häck, det susar i lund, det susar i skogarne vida.

Lef väl — sjunger sjö, lef väl — sjunger sund, lef väl — sjunga älfvarne strida.

* *

*

Snart på Oceanens fria bölja styra de vid ystra vindars sus västerut, där lätta töcken dölja framtidsmålet, likt en hägring ljus.

Bortom dem re’n sammanslutes fjärden, än kan hemmets jord dock skönjas klart; men allt mera bleknar Gamla världen, den är blott en dunkel strimma snart.

Tusen minnen ligga där förtöjda.

Suck, af saknad buren, fram sig stjäl.

Se, nu blottas alla hjässor, böjda såsom vid en grift till stumt farväl.

Men snart ljusna åter anletsdragen.

Och till ny förhoppning vind och våg med de underbara harposlagen mäktigt stämma hvarje tungsint håg.

* *

*Upp, bryt dina tunga, tryckande band!

Upp, ser du ej vinka frihetens land!

Fjärran från armod, fördom och flärd fly till den ljusnande framtidsvärld! —

Hvem vet dock en gång, när där borta till slut lång lifskamp för lyckan din håg tröttat ut, om böljan, som sköljer de gamla skär, ej åter din gungande farkost bär?

Den strand, som nu höljes i dunkelblått där kvar du lämnar de skördar du sått, du hälsa då skall som den bästa på jord och känna, att då har du »lyckan» ombord.«¿Andrée.

i. Affärden.

j^/e hafvet kring polen, den hemlighetsfulla, dit ingen än nått, huru djärf eller vis, där böljorna dystra och stygiska rulla mot stränder, betäckta af tusenårsis, där midsommarsolen så glädjelöst lyser på rester af urvärldens plantor och djur, där allt är förkrypmt, allt förbleknar, förfryser, kringgärdadt af köldens och tystnadens mur!

Ja se, på de vidder, där hvalarne frusta och hvitraggig björn ännu inger respekt, beslutsamt till färd man nu går att sig rusta bland ensliga skär i den tidiga väkt.

Den blågula flaggan för vinden sig breder, en fosterlandskärlekens sköna symbol, som till våra vikingar hviskar: hell eder,

I nordmannaviljor af segaste stål!Jag tycker mig vandra där uppe på stranden den sällsamma farkost att noga bese ; i tanken jag skådar re'n honom vid randen utaf sin gondol stå där trygg, Andrée.

Det glänsande silket jag mäktigt ser svälla likt vågen, som häfves vid hafvets bryn, och fram för mitt öga de segrar sig ställa, som vänta vår viking långt fjärran i skyn!

Så randas omsider den bidade dagen.

Det fläktar från söder i morgonens stund, en sabbatsfrid hvilar kring arkipelagen, och dimmorna flykta från himmelens rund. Bland molnen man redan kolossen ser trona, af händer så vänliga kvarhållen än; på blånande stråt skall snart bort han förtona, ledsagad af ropet: välkommen igenl

Ja, var oss välkommen, sen lyckligt din bana i skyarnes rymder fullbordat du har!

Vi vänta dig åter — mot höjden vi spana, som om vi från stjärnorna bidde ett svar.

Och i den oändliga tystnaden höres ett sus som vid norrskensflammornas dans, och Ishafvets bölja den ensliga röres i hoppets och löftets förklarade glans.2. Brefdufvoposten.

^IS^är midnattssolen drömde i skyn, en dufva flög öfver hafvets bryn,

Ishafvets, det ödsliga, vida.

Hon flög öfver våg, där alkan sam, hon sköt som en pil genom rymden fram, hon ville ej rasta, ej bida.

Tillbaka hon styrde mot hemmets strand som arkens dufva till Noas hand — hur stark var ej vingens spänning!

Hon flög, hon flög genom nätter och dar. Af tusendes hopp på det bud hon bar hon liksom hade en känning.Upp sticker där då på den vida sjö en seglares duk som en vinkande ö, ditåt hon allt snabbare ilar.

Hon närmar sig masten, hon slår en krets förtroendefullt omkring dess spets på sjunkande, trötta vingar.

Då ljungar en blixt, då skräller en knall, och ned störtar dufvan i vågornas svall, där skummet den sargade täcker.

När skepparen sedan i valkig hand sitt offer synar, ett silkesband, ett bref hans undran väcker.

Han stafvar de runor små ihop:

»Ett bud», så lyder hans jublande rop, »från 'Örnen', som styrde mot polen!»

Men ack, liten härold, af Nordan kysst, med blödande bröst där hvilar så tyst i skimret af midnattssolen.

tcOttandrarens dröm.

<-^§)et sipprar, det porlar i alarnes snår, det ångar kring myren af solvarm vår, snart sprängas isarnes täcken.

Dödt är väl fjället ännu och stumt, och djupt in i skogen är allt så skumt, men i forsen spelar re’n Näcken.

En yngling dröjande nalkas dess strand,

I vadmalsrock och med valkig hand han bidar vid brusande bölja.

Den fröjd, som värmer naturens bröst, dock ej denne mödans son skänker tröst; i sorg hans dagar sig hölja.Hur mycket han bedt, hur dagarne gått, ett löfte han ej af sin käresta fått.

»Men om hon hitåt blott ginge?»

Jo, där öfver mossa hon träder och laf helt vårdslöst, som visste hon intet af, som lyft af en fläktande vinge.

Hon ställer sin korg med linne ner, men ej en blick hon åt ynglingen ger, blott tigande plaggen hon sköljer.

Hon doppar sitt byk i den kyliga våg; han sitter så tyst, så mörk i håg och flickan med ögonen följer.

Till slut han mumlar... att kanske han har mer tur bort i Västern, dit nu han far till andra skogar och gärden.

Men hit till den ständigt gröna skog... han vänder väl åter... till vännen .. . »Nog! Tag här litet hjälp då på färden.»Det var en sedel. »Du far din väg, men hjälp af en flicka försmår du, säg?

Den räcker ej långt, du tycks mena.» Tvärtom. Men han tänkte inom sig, att så sin ömkan hon visat, när intet ändå här än kunnat spänna hans sena.

»Hon följa med honom?» .. . Ned blicken hon slog. Men leendet snart kring läpparne dog.

»Om redan de skulle sig gifta?»

Nej, först vill hon se, hvar han har det mod, som fanns i fars och i farfars blod — se’n kunde de hjonelag stifta.

Han tog hennes hand. »Låt mig vara i fred! Min far var sin egen lyckas smed och hyflade själf sin tilja.

Du eger nog kraft, du ock, har jag sett, och ringa ej aktas ditt kloka vett: det gäller blott kunna och vilja.Bland äppelträden min faders tak där vänligt vinkar. Men res! Stor sak! För min del om intet jag tigger.

Res gärna för mig, men skynda du far. .. Jag hört, att i dagningen båten går... att lastad i hamnen den ligger.»

Så skärande bitter ljöd flickans röst, i vågor häfde sig spänstigt bröst, och läppen af smärta skälfde.

Ett flammande moln öfver pannan drog, på armen åter sin korg hon tog och dukarna öfver den hvälfde.

Så gick hon bort. Hur ensligt det blef!

Blek ur sin plånbok ett blad han ref — till henne han skrifva tänkte.

Ur skogen det ljöd som en hviskning ibland .. . Han lade sig trött vid en tufvas rand, och ögonlocken sig sänkte.Då tittar ur gömslet en Nisse fram, en sådan där gammal, allvarsam grå liten tomtegubbe.

Han plirar och blinkar, det glimmar så hvasst som stål vid hvarje hans ögonkast, som lysved i mossig stubbe.

»Du gråter» — han säger— »Är hemmet då allt? Sök nya bygder, tag saken kallt, nedmylla din kärlek i grafven.

Din flicka är ju så styf och hård, som yfdes hon öfver sin gamla gård.

Sök nya mål bortom hafven.»

»Nej, leda troll, jag står dig emot!

Jag har som granen här hemma min rot —

och föga jag sett af världen:

här ser jag dock skogar och vattendrag,

här har i så mången mödans dag

jag smältan sett formas på härden.» —Allt mörkare blir det vid skogens bryn. Snart gnlröd månen stiger mot skyn och speglas i dikets vatten.

Upp flyger en uggla ur murket bo, af hunger tjuter i fjärran ett lo så spöklikt, så hemskt i natten.

Och dimman tätnar på kärr och strand. Då räcker gamlingen honom sin hand: han känner all fruktan försvinna.

De skynda framåt i månens sken, det prasslar i snår, det knakar i gren, tills vägen de slutligen finna.

»Jag pröfvat dig nog, jag märker det grannt. Vi flytta ett berg, det är visst och sannt, om blott vi ha mod i hågen.

Blott armen är trägen vid hammarslag, snart malmen ligger i öppen dag och glittrar som silfver på vågen.»Han vaknar upp. Det är morgon re'n. Han ser sig kring i solens sken; mot stranden han ängsligt hastar.

Se, fårtygets rök slår högt möt sky. Att resa —t nej, fegt det vore att fly-Sitt knyte han från sig kastar.

Han famlar brydd i sitt yfviga hår och följer med ögonen båtens spår, till dess den af udden döljes.

Klenmodig han(varit. Om likt dessa berg han äfven skulle fått järn till märg?

Af blygselns rodnad han höljes.

Till kullen han återvänder. — Hvad syn!

Det klarnar öfver hans ögonbryn.

»Hvad kan henne kvar där väl hålla?

Hon står ju däruppe» — han hviskar ett namn — »hon står där och späjar mot öde hamn.

Hvad kan henne så förtrolla?»Med tårade ögon den stolta där står och ser efter båten, där fram den går — hon skulle då »flyktingen» sakna?

»En lilja här tag till din bröllopskrans!» Hur?... var denna röst, så käck, väl hans? Vid den kände tillit hon vakna.

vSom Jakob i natten han kämpat med Gud, och ville hon endast blifva hans brud, hans hjälp och hans lefnads blomma, så skulle han pröfva en kamp så' god, fastän till en början förlägen han stod ined händer och fickor tomma.»

Så lägger han orden med nyväckt kraft, som om först nu han klart för sig haft, hvarför hon ej förr gifvit vika.

Så ser han då hägra sin »Nya värld»

i hembygden, viss, att vid egen härd ej mer honom modet skall svika.J4är fädernas lifsideal förblekna.

Till Esselde — i ungdomens år.

Med ett regnstänk öfver alen, med en gullvifsknopp i dalen, med en bäck, som sprängt sitt tvång, mången gång

väcktes vårens blomstring skön liksom på vårt hjärtas bön.

^Jif^vad heligt vi söka, hvad signadt vi sakna, som guld i berg och grus är gömdt.

Men nattens himmel en gång skall vakna — om sol och vår vi ej fåfängt drömt.

Är töcknet än tungt, intet ljussken förgäfves vi helsat, som flög öfver tidens våg, och mindre beklämdt hvarje bröst redan häfves, och lyft sig har dimman, som kvalde vår håg.

14. — Fragment,Hvad moln kring vår synkrets sig än må lägra, vår andes blick spejar fri och djärf, och hjärtats drömslott bland töcknen hägra som framtidsmål, hvilka helga vårt värf.

Bakom oss, välan, våra skepp vi bränna, och regnbågslik vi bygga en bro af tårar, som lättat den sorg vi känna, af tårar med solglans från himmelsk tro.

Upp då att i mulna dagar söka ogrumlad en källa till ljus och tröst!

De famlande led allt mer sig föröka, hör, suckar stiga ur tusen bröst! — —

När fädernas lifsideal förblekna och i skidan stötts åter de slitna svärd, bjude händer vi mötas och hjärtan vekna, och famnen vi öppne för trängtande värld.Ofofri ocfy Verklighet.

Siesta bland Genéverbergen.

^0: våra dar, då broder står mot broder, här se, här under molnfri himmel blå din lefnadsdröm är verklighet, Rousseau 1 Naturen här för mänskan är en moder, här lifvets pulsar regelbundet slå.

Blir rymden mörk, här strålar än en hägring, här jagas ej mot fjärran, skyhögt mål.

I denna dal, en vinbekransad bål,

där allt du glömmer utom sommarns fägring,

sin bästa nektar solen brygger — skål!Se där, se, ställets väna fru där nalkas med brunögd pilt och helsar mannen gladt, som, hvilande i skuggan utan hatt och bolmande med pipan, ler och skalkas bland yster ungdom under tusen spratt.

Hans teg är bördig, himlen den välsignar med riklig äring, och han gläds därvid.

Han vet ej af den skoningslösa strid, hvarunder fattigman där ute dignar — hans kraft är närd af sol och sinnesfrid.

En lycklig stund, där rankan sviktar under sin ljufva tyngd i mognadens minut, där saftig drufva vinkar till mig: njut, bland dunkelt löf i stilla sagolunder, du sälla dal, huldt i din famn mig slut!

5?Flyg, helga dufva

Kring mörk och vemodsdyster Judaöken, där doft Jordan uti ett dok af töcken än rullar hän sin minnesrika våg, ett heligt skimmer en gång utbredt låg.

Mot skyn förklaradt lyftes där ett öga, en dufva sänkte sig från himlar höga,

Guds nåd sig ingöt i ett hjärtas grund, si det var världens dopinvigningsstund!.. .

Än lika vemodstyngd Jordan där skrider, men ifrån släkte och till släkte sprider den helga lifsminut till ålder sen ett öfverjordiskt, saligt återsken.Och än hvarhelst sig blickar höja klara, sig höja liksom förr vid Betabara, hvarhelst ett hjärta varmt af gudstro slår, kraft från det ljusets rika flod det får.

Ja, och hvarhelst med helig bäfvan stilla vi flykta undan världens flärd och villa, vi få ett nådens eldsdop för vår själ, vi koras till ett värf för högre väl.

Flyg helga dufva då från vigda stranden, flyg såsom fordom öfver jordelanden, till denna dimvärld åter kosan vänd, och här på nytt en himmelsk gryning tänd.